

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Vážené dámy, vážení pánové, milí hosté, dovoluji, abych zahájil pokračování naší 8. schůze Senátu.

Předpokládám, že náhradní karty, pokud jste potřebovali, jste si vyzvedli.

V souladu s usnesením Organizačního výboru č. 181 a č. 185 ze dne 17. a 24. ledna 2006 navrhuji tyto změny pořadu:

Pořad 8. schůze ve znění navržených změn vám byl rozdán na lavice. Navrhuji:

1. přeradit z návrhu pořadu 9. schůze Senátu na pořad 8. schůze senátní tisk č. 226, což je Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a projednat jej ve středu 25. ledna 2006 jako první bod,
2. zařadit na pořad 8. schůze Senátu bod senátní tisk č. 248 – Návrh na podporu Návrhu rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy: Potřeba mezinárodního odsouzení zločinů totalitních komunistických režimů a projednat jej jako 50. bod jednání.

V této chvíli se ptám, kdo ještě chce změnit pořad, prosím, abyste se hlásili. Pan kolega Jehlička a připraví se pan senátor Horník.

Senátor Václav Jehlička: Vážený pane předsedo, vážené kolegyně, vážení kolegové, navrhuji, a je to návrh mého výboru, abychom projednávali senátní tisk č. 248, který je zde zařazen jako 50. bod, jako dnešní první bod, protože právě v těchto okamžicích se začne ve Štrasburku projednávat rezoluce, která odsuzuje zločiny totalitních komunistických režimů, a abychom mohli podat do Štrasburku zprávu, že jsme tuto rezoluci, pokud bude schválena, podpořili a takto podpořili jednání ve Štrasburku.

A dále navrhuji jako dnešní druhý bod projednat senátní tisk č. 185, který máme pod bodem 49, který vlastně s touto rezolucí souvisí. Je to návrh na zřízení Ústavu paměti národa a je to dohodnuto i se zpravodajem obou těchto návrhů, panem senátorem Hálkem.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Dobře, děkuji. Slovo má pan senátor Horník.

Senátor Jan Horník: Vážený pane předsedající, vážené kolegyně a kolegové, chtěl bych využít svého práva z jednacího řádu a chtěl bych stáhnout senátní tisk č. 141, kterým se mění zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

K této úvaze mě vede fakt, že dnes jsme v podstatě v prvním čtení, do druhého čtení by se to dostalo, předpokládám, někdy v období března, čili když by všechno šlo hladce, mohlo by se to dostat do Poslanecké sněmovny v dubnu letošního roku. A na základě toho, že máme před volbami a nedovedu si představit ze zkušeností z minulých let, že Sněmovna bude do poslední chvíle pracovat na plné obrátky, tak tento zákon by tam mohl zůstat ležet a v podstatě by se musel stejně začít projednávat v Senátu znovu.

Chtěl bych využít i prostoru, který mezitím vznikne, k vylepšení tohoto zákona na základě doporučení legislativního odboru a potom ještě jedné úpravy, kterou mám od pana senátora Bartáka.

Vím, že je důležité, abychom tento zákon měli do letní sezóny, kdy vznikne další akce CzechTek, nebo k prvnímu máji a obdobné akce, nicméně chci využít tohoto práva a doufám, že jsem tímto nezpůsobil nikomu žádné velké problémy a že se nám a mně podaří tento zákon cca v dubnu letošního roku. Děkuji.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Kdo další se hlásí? Nikdo.

Jestli dovolíte, nechal bych nejprve hlasovat o stažení návrhu, navrženém kolegou Horníkem, což je senátní tisk č. 141. Pak bychom hlasovali o návrhu kolegy Jehličky, a to, aby tisk č. 248 byl prvním bodem našeho dnešního jednání, tisk č. 185 druhým bodem našeho dnešního jednání. A návrh Organizačního výboru, který zařazoval senátní tisk č. 226 – zjednodušeně řečeno pozemní komunikace – dát jako třetí bod.

Toto by byl postup v této chvíli. Nejprve budeme tedy hlasovat o tom, že stáhneme náš tisk č. 141, který zde máme s pořadovým číslem č. 46, z pořadu naší schůze.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro vyřazení tohoto bodu, stiskne tlačítko ANO a zvedne ruku. Kdo je proti, stiskne tlačítko NE a zvedne ruku.

Hlasování č. 183 ukončeno. Registrováno 73, kворum 37, pro 69, proti nikdo. Návrh byl schválen.

A nyní budeme hlasovat o tom, že prvním bodem dnešního jednání by byl náš tisk č. 248, který máme zařazen pod bodem 50 a nechal bych hlasovat v bloku, že tisk s číslem 185, který máme zařazen jako 49., by byl druhým bodem dnešního jednání. Takže dostaly by se tyto tisky na pořadové číslo 44 a 45.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro tuto změnu tlačítko ANO a zvedne ruku. Kdo je proti, tlačítko NE.

Hlasování č. 184 je ukončeno. Registrováno 73, kворum 37, pro 63, proti nikdo. Návrh byl schválen. A nyní budeme hlasovat o tom, aby bod pozemní komunikace, což máme tisk č. 226, byly zařazeny jako třetí bod našeho jednání.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro, tlačítko ANO a zvedne ruku. Kdo je proti tlačítko NE a rovněž zvedne ruku.

Hlasování č. 185 ukončeno. Registrováno 72, kворum 37, pro 64, proti nikdo. Návrh byl schválen.

Já se vám nyní moc omlouvám, protože jsem si špatně přehodil papíry. Máme zde ještě další část usnesení Organizačního výboru. A to je doplnit na pořad 8. schůze Senátu bod Projednání usnesení Stálé komise Senátu pro Ústavu ČR a parlamentní procedury ke stavu zákonodárského procesu v České republice, a to na poslední místo. A potom je přeřazení z 8. schůze na 9. schůzi senátní tisk č. K 50/05 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, evropskému, ekonomickému, sociálnímu výboru a Výboru regionů plné využití možností Evropy, legislativní a pracovní program Komise na rok 2006. Čili jeden bod k doplnění a jeden z dnešního schůze přesunout na příští.

Připomínky – omlouvám se ještě jednou – nejsou. Nechal bych hlasovat o obou těchto bodech.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro tuto další změnu, tlačítko ANO. Kdo je proti, tlačítko NE a rovněž zvedne ruku.

Hlasování č. 186 ukončeno. Registrováno 72, kворum 37, pro 66, proti nikdo. Návrh byl schválen.

Tím máme veškeré změny našeho programu a můžeme přistoupit k dnešnímu prvnímu bodu a to je:

Návrh na podporu Návrhu rezoluce Parlamentnímu shromáždění Rady Evropy: Potřeba mezinárodního odsouzení zločinů totalitních komunistických režimů.

Máme to jako **tisk č. 248**. Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice projednal tento návrh a má usnesení, které máme jako tisk č. 248/1. Zpravodajem byl určen pan senátor Jan Hálek a prosím, aby nás seznámil se zprávou.

Senátor Jan Hálek: Vážený pane předsedo, dámy a pánové. 14. prosince 2005 přijal Výbor pro politické záležitosti Parlamentního shromáždění Rady Evropy návrh rezoluce přednesený Goranem Lindbladem z Evropské lidové strany nazvané Potřeba mezinárodního odsouzení zločinů totalitních komunistických režimů. Tento návrh rezoluce je v současné chvíli předkládán také plenárnímu zasedání Parlamentního shromáždění Rady Evropy – proto byl také předsunut v programu dnešního plenárního zasedání, abychom mohli našim případným souhlasem podpořit hlasování v Radě Evropy. Dovolte mi, abych nyní přečetl návrh rezoluce.

1. Parlamentní shromáždění se odvolává na svou rezoluci č. 1096 z roku 1996, týkající se opatření na odstranění odkazu bývalých komunistických totalitních systémů.
2. Totalitní komunistické režimy, které panovaly ve střední a východní Evropě v minulém století a které jsou v několika zemích světa stále u moci, se bez výjimky vyznačovaly masivním porušováním lidských práv. Toto porušování se lišilo v závislosti na kultuře v zemi v historickém období a spočívalo mj. ve vraždění jednotlivých osob i hromadném vraždění a popravách, úmrtí v koncentračních táborech, hladovění, deportacích, mučení, otrocké práci a jiných formách masového fyzického teroru.
3. Tyto zločiny byly ospravedlňovány ve jménu teorie třídního boje a zásady diktatury proletariátu. Interpretace obou principů legitimizovala eliminaci osob, které byly považovány za osoby škodící budování nové společnosti a jako takové za nepřátele totalitních komunistických režimů. Obrovské počty obětí v jednotlivých zemích byli vlastní občané těchto zemí. To byl příklad zejména národů bývalého Sovětského svazu, které počtem obětí daleko převyšovaly jiné národy.
4. Shromáždění uznává, že navzdory zločinům spáchaných totalitními komunistickými režimy přispěly některé evropské komunistické strany k dosažení demokracie.
5. Po pádu totalitních komunistických režimů ve střední a východní Evropě nenásledovalo ve všech případech mezinárodní vyšetřování zločinů těmito režimy spáchaných. Navíc nebyli původci těchto zločinů mezinárodním společenstvím postaveni před soud tak, jako tomu bylo v případě oblundných zločinů spáchaných ve jménu národního socialismu – nacismu.
6. V důsledku toho je obecné povědomí o zločinech spáchaných totalitními komunistickými režimy velmi nedostatečné. Komunistické strany jsou v některých zemích povolené a aktivně působí a v některých případech i přesto, že se nedistancovaly od zločinů spáchaných totalitními komunistickými režimy v minulosti.
7. Shromáždění je přesvědčeno, že povědomí o historii je jedním z předpokladů pro to, aby se podobné zločiny neopakovaly v budoucnosti. Kromě toho morální posouzení a odsouzení spáchaných zločinů hraje důležitou roli při

vzdělávání mladých generací. Jasně stanovisko mezinárodního společenství k minulosti může být referencí pro jejich budoucí činy.

8. Navíc se Shromáždění domnívá, že si oběti zločinů spáchaných totalitními komunistickými režimy, které jsou dosud naživu, nebo jejich rodiny, zaslouží účast, pochopení a uznání jejich utrpení.
9. V některých zemích světa jsou totalitní komunistické režimy stále aktivní a nadále páchají zločiny.

Vnímání národních zájmů by nemělo jiným zemím bránit v odpovídající kritice současných totalitních komunistických režimů. Shromáždění důrazně odsuzuje všechna tato porušování lidských práv.

10. Debaty a odsouzení, které až dosud probíhaly na národní úrovni v některých členských státech Rady Evropy nemohou být důvodem k tomu, aby se mezinárodní společenství zřeklo zaujetí jasného stanoviska ke zločinům spáchaných totalitními komunistickými režimy. Mezinárodní společenství má morální povinnost takové stanovisko zaujmout bez dalšího prodlení.

11. Rada Evropy je vhodným místem pro vedení takovéto debaty na mezinárodní úrovni. Všechny bývalé evropské komunistické země, s výjimkou Běloruska, jsou nyní jejími členy a ochrana lidských práv a právní stát jsou základními hodnotami, které Rada Evropy zastává.

12. Z toho důvodu Parlamentní shromáždění důrazně odsuzuje masivní porušování lidských práv totalitními komunistickými režimy a vyjadřuje svou účast, pochopení a uznání obětem těchto zločinů.

13. Parlamentní shromáždění dále vyzývá všechny komunistické a postkomunistické strany ve svých členských státech, pokud to dosud neučinily, aby přehodnotily historii komunismu a svou vlastní minulost, aby se jasně distancovaly od zločinů spáchaných totalitními komunistickými režimy a aby tyto režimy odsoudily bez jakékoli nejednoznačnosti.

14. Parlamentní shromáždění se domnívá, že toto jasné stanovisko mezinárodního společenství vydláždí cestu k dalšímu usmiřování. Navíc to snad povzbudí historiky z celého světa, aby pokračovali ve svém bádání zaměřeném na zjišťování a objektivní ověřování toho, k čemu docházelo.

Tolik návrh rezoluce.

V materiálu, který jste obdrželi, dále následuje část druhá, kde je návrh textu doporučení, a v části třetí je vysvětlující memorandum pana Lindblada.

Nyní mi dovolu, abych přečetl 127. usnesení Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice, přijaté per rollam dne 20. ledna 2006 k podpoře návrhu rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy: Potřeba mezinárodního odsouzení zločinů totalitních komunistických režimů.

Výbor

1. podporuje Návrh rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy: Potřeba mezinárodního odsouzení zločinů totalitních komunistických režimů, která je přílohou tohoto usnesení,
2. doporučuje Senátu Parlamentu ČR, aby přijal usnesení tohoto znění: Senát PČR pověřuje senátorky a senátory, členy Stále delegace PČR do Parlamentního shromáždění Rady Evropy, aby tlumočili na jeho nejbližším zasedání podporu Senátu PČR návrhu rezoluce: Potřeba mezinárodního odsouzení zločinů totalitních komunistických režimů,
3. pověřuje předsedu výboru senátora Václava Jehličku předložit toto usnesení předsedovi Senátu Přemyslu Sobotkovi a požádat Organizační výbor o zařazení na pořad následující schůze Senátu bod Návrh na podporu Návrhu

rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy: Potřeba mezinárodního odsouzení zločinů totalitních komunistických režimů.

Podepsán předseda výboru Mgr. Václav Jehlička a ověřovatel výboru Mgr. Zdeněk Bárta.

Ještě bych vám přečetl v návaznosti na toto usnesení výboru, které po upozornění právního oddělení doznalo určitých změn, a já bych je zde přečetl.

V návaznosti na usnesení, které jsem před chvílí přečetl, to znamená číslo 127, přijatém per rollam dne 20. ledna, a po rozpravě výbor

1. mění bod 2 usnesení č. 127 ze dne 20. ledna 2006 takto: Doporučuje Senátu PČR, aby přijal usnesení tohoto znění: Senát PČR
 - a) podporuje Návrh rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy: Potřeba mezinárodního odsouzení zločinů totalitních komunistických režimů, která je uvedena v senátním tisku č. 248,
 - b) pověřuje senátorky a senátory, členy Stálé delegace PČR do Parlamentního shromáždění Rady Evropy, aby tlumočili na jeho nejbližším zasedání podporu Senátu PČR Návrhu rezoluce: Potřeba mezinárodního odsouzení zločinů totalitních komunistických režimů,
2. určuje zpravodajem senátora Jana Hála a pověřuje předsedu výboru Václava Jehličku předložit toto usnesení předsedovi Senátu.

Podepsán předseda výboru Mgr. Václav Jehlička, zpravodaj výboru Jan Hálek a ověřovatel Zdeněk Janalík.

Tolik moje zpráva.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji, pane kolego. Posadte se ke stolkům zpravodajů, sledujte rozpravu, kterou otevírám.

Jako první se přihlásil pan senátor Jaromír Štětina.

Senátor Jaromír Štětina: Vážený pane předsedo, dámy a pánové, jenom krátké upozornění a informace, které tady ještě nepadly.

Chtěl bych obrátit vaši pozornost k tomu, že rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy už byla v prosinci schválena významným politickým výborem Parlamentního shromáždění Rady Evropy. Vzápětí poté, co jsem se to dozvěděl, jsem telefonoval panu Lindbladovi, který je švédským poslancem a zpravodajem tohoto materiálu, a on mi řekl, že každá podpora bude velmi vítaná. Řeknu takřka přesně to, co mi říkal: Vaši komunisté z České republiky společně s komunisty, poslanci Ruské dumy, se společně snaží toto usnesení zablokovat.

Je to pravda. Když si přečtete veškeré komentáře Komunistické strany Čech a Moravy na jejich stránkách, pak tam naleznete výrazy místopředsedy KSČM pana Exnera, že tato rezoluce je novým „maccarthysmem“ nebo otevřením nového honu na čarodějnice, prostě najdete tam tento staříčkový slovník, který my, starší, známe z minulých let.

Právě před chvílí jsem se dozvěděl ze Štrasburku, že na dnešním večerním zasedání se budou komunističtí poslanci z některých východoevropských zemí a z Ruska snažit tento materiál vůbec nepřipustit na jednání, a proto jsem si dovolil tuto rezoluci, kterou, jak doufám, přijmeme, přeložit do angličtiny, protože tady už v podstatě půjde o každou minutu.

Jestli nebudete mít námítky, pokud to odhlasujeme, a já pevně doufám, že ano, bych to okamžitě poslal panu Lindbladovi, aby se tam o to mohl opřít.

Prosím vás, kolegyně a kolegové, přijmeme tuto podporu a ukažme znovu, že náš Senát je opravdu pojistkou demokracie. Děkuji vám za pozornost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Kdo další se hlásí do rozpravy? Hlásí se rukou, protože neumí zastrčit kartičku, pan předseda Klubu ODS, který se až dosud nezaevidoval.

Samozřejmě máte slovo, pane kolego.

Senátor Tomáš Julínek: Pane předsedo, kolegyně, kolegové, podle jednacího řádu se mohu hlásit rukou. (*Oživení.*)

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Samozřejmě, ale nejste zaevidován, takže nejste přítomen dnešnímu jednání.

Senátor Tomáš Julínek: Dovolte mi, abych se připojil k tomu, co bylo řečeno, a abych konstatoval, že Klub ODS, což je asi samozřejmostí, tuto rezoluci chce podpořit a také ji podpoří. Děkuji.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Kdo další se hlásí do rozpravy? Paní senátorka Soňa Paukrtová.

Senátorka Soňa Paukrtová: Ráda bych konstatovala, že náš klub také podpoří tuto rezoluci z přesvědčení a i proto, že pan kolega Štětina nás s ní detailně seznamoval už při jejím projednávání v minulosti. Velmi rádi ji tudíž podporujeme.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Nikoho dalšího nevidím, rozpravu končím. Prosím zpravodaje, aby nám přečetl návrh usnesení, o kterém budeme následně hlasovat.

Senátor Jan Hálek: Návrh usnesení 8. schůze Senátu ze dne 25. ledna 2006. K Návrhu na podporu Návrhu rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy: Potřeba mezinárodního odsouzení zločinů totalitních komunistických režimů, senátní tisk č. 248.

Pane předsedo, navrhoval bych, abychom hlasovali o obou bodech postupně. Nejdříve musíme odsouhlasit text rezoluce a teprve potom odhlasovat pověření senátorek a senátorů, členů Stálé delegace Parlamentu ČR.

Za prvé: Podporuje Návrh rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy: Potřeba mezinárodního odsouzení zločinů totalitních komunistických režimů, která je uvedena v senátním tisku č. 248.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Návrh je **hlasovat nejprve o podpoře a potom o pověřování, pokud projde první bod, samostatně.** Nejprve svolám všechny, kteří chtějí být přítomni.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro tento návrh, stiskne tlačítko ANO a zvedne ruku. Kdo je proti, stiskne tlačítko NE a rovněž zvedne ruku.

Hlasování č. 187 je ukončeno. Registrováno 73, kворum 37, pro 69, proti nikdo. **Návrh byl schválen.**

Prosím druhou část.

Senátor Jan Hálek: Měli bychom **hlasovat o druhém bodu: Senát pověřuje senátorky a senátory, členy Stálé delegace Parlamentu ČR do Parlamentního shromáždění Rady Evropy, aby tlumočili na jeho nejbližším zasedání podporu**

Senátu Parlamentu ČR Návrhu rezoluce: Potřeba mezinárodního odsouzení zločinů totalitních komunistických režimů.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Zahajuji hlasování. Kdo je pro toto pověření, stiskne tlačítko ANO a zvedne ruku. Kdo je proti, stiskne tlačítko NE a rovněž zvedne ruku.

Hlasování č. 188 je ukončeno. Registrováno 73, kворum 37, pro 68, proti nikdo. I tento **návrh byl schválen**. Tím můžeme ukončit projednávání.

Poznámku ke kolegovi Štětinovi. Je to usnesení Senátu, které musí být standardním způsobem. Pokud předáte paní ředitelce adresu, tam to můžeme mailovat nebo faxovat, prosím, aby toto usnesení v češtině s ověřeným překladem – je to usnesení Senátu s určitým podpisem - abychom mohli okamžitě odeslat. Prosím vás, pane senátore, spojte se s paní ředitelkou, aby to celé uvedla podle našeho jednacího řádu, protože to posíláme navíc do zahraničí.

Hlásí se pan senátor Jiří Pospíšil.

Senátor Jiří Pospíšil: Usnesení jsem pochopil tak, že kolega bude informovat lidi, kteří tam jsou, aby o tom mohli mluvit ještě dnes. Jinak to samozřejmě musí jít oficiální cestou od předsedy k předsedovi.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Cesta je jasná. Je to usnesení Senátu jako pléna se všemi věcmi. Už bych se ale opakoval. Myslím si, že to bylo pochopeno a že se to bude za chvíli realizovat.

Končím projednávání tohoto bodu. Dalším bodem je:

Návrh senátního návrhu zákona senátora Jiřího Lišky, Josefa Pavlaty, Aleny Palečkové, Václava Jehličky, Martina Mejstříka a dalších o Ústavu paměti národa a změně některých dalších zákonů.

Je to **tisk č. 185**, první čtení. Návrh uvede pan místopředseda Senátu Jiří Liška. Máte slovo.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Vážený pane předsedo, vážené kolegyně a kolegové, děkuji za změnu programu. Jsem rád, že mohu vystupovat následně po přijaté rezoluci.

Dovolte mi, abych vás seznámil alespoň se základními informacemi k návrhu zákona o vzniku Ústavu paměti národa, který vám spolu s dalšími kolegy i z různých klubů předkládám jako doplněk přiložené důvodové zprávy.

Návrh zákona zřizuje Ústav paměti národa, instituci, která bude centralizovat dnes roztříštěné dokumenty bezpečnostní povahy o době nesvobody a bude se profesionálně zabývat jejich mapováním, zpřístupňováním, zveřejňováním a osvětovou činností tak, aby byla naše nesvobodná minulost dostatečně objasněna a pojmenována. Předkládaný návrh není žádnou novou a převratnou myšlenkou. Myslím si, že řada z vás si vzpomíná, že návrh zákona o vzniku podobné instituce přijal Senát již před několika lety, bylo to v roce 1999, Senát tehdy návrhem zákona umožňoval vznik tzv. památníků doby nesvobody 1939 až 1989 a Poslanecká sněmovna tehdy tento návrh bohužel zamítla.

Nejde také o žádný zásadní průlom do naší legislativy. Patřičné normy jsou již několik let přijaty. Tyto zákony nejsou ale tak naplňovány, jak bychom si představovali. V řízení ústavu umožní kvalitativně vyšší využívání stávajících zákonů.

Není to ani žádná průkopnická práce z širšího pohledu. Obdobné instituce jsou řízeny a pracují v řadě okolních postkomunistických zemích, v Německu, Polsku, na Slovensku a připravuje se vznik podobných ústavů v dalších zemích. Všechny tyto zřízené ústavy a instituce přinášejí velmi pozitivní výsledky. Nám zatím systematická činnost na tomto poli chybí a tak se snažíme dohnat to, co jinde již několik let mají. Domníváme se, že to dlužíme nejen obětem totalitního režimu a jejich blízkým, ale také nám všem, kteří jsme byli nuceni žít v nesvobodě a bude to také velmi důležité pro budoucí generace.

Jsme si vědomi toho, že náš návrh zatím není úplně dokonalý, mj. také proto, že nebylo vůbec jednoduché připravit jej po stránce obsahové i formální přes velmi dobrou spolupráci s obdobným slovenským ústavem a s jeho ředitelem Jánem Langošem. Přípomínky již teď jsou k vlastnímu obsahu. To mám na mysli především výhrady, se kterými většinu z vás seznámil pan doktor Doležal, předseda České archivní společnosti. Zde ale musím připomenout, že řada jiných archivářů a historiků myšlenku vzniku Ústavu paměti národa podporuje, považují ji za velmi dobrou, důležitou a prospěšnou.

Jsme si také vědomi řady menších i větších připomínek naší legislativy. Jsem přesvědčen, že právě diskuse o tomto návrhu ve výborech Senátu a následně na plénu je cestou, jak předložený návrh upravit tak, aby byl bez legislativních závad a aby se ujasnily a upravily některé záležitosti, které se týkají obsahu našeho návrhu. Již dnes víme, že je nutné lépe a přesněji vyjasnit postavení ústavu jako organizační složky státu. Bude také možná potřeba zjednodušit vnitřní organizaci ústavu, například zrušením výborů a případným posílením postavení předsedy jako statutárního zástupce ústavu s tím, že mu bude podřízen archiv a bude mít povinnost požádat o akreditaci.

Dále mohou být do návrhu doplněny sankce vůči těm, kteří nebudou respektovat zákon. Definice bezúhonnost by měla být přejmenována na podmínky členství ve správní radě. Určitě najdeme ještě další slabá místa návrhu, které bude nutné upravit a změnit.

Kolegyně, kolegové, máme dostatek času na tyto úpravy. Důležité je, abychom mohli návrh zákona o Ústavu paměti národa projednávat a měli tak možnost na něm dále pracovat.

Jsme si také vědomi toho, že je velmi málo pravděpodobné, že by tento návrh v případě schválení Senátem mohl být z časových a možná také z politických důvodů projednán v Poslanecké sněmovně ještě v tomto jejím volebním období. Nakonec o podobném problému hovořil na začátku našeho jednání kolega Horník, který stáhl svůj návrh. My chceme jít jinou cestou. Dovoluji si proto již teď využít našeho jednacího řádu a jménem navrhovatelů vás požádat o prodloužení lhůty k projednání návrhů ve výborech k dalších 30 dnů, tzn. na 90 dnů. Tím se vyhneme riziku, že případné schválení návrhu, že dojde k vypadnutí z tzv. legislativního procesu v Poslanecké sněmovně a museli bychom v Senátu potom začínat znovu od začátku.

Jsme ale přesvědčeni, že podrobné prodiskutování tohoto návrhu v Senátu urychlí následné projednání v nové vládě a v nové Poslanecké sněmovně a povede tak snadněji k našemu cíli, a tím je vznik Ústavu paměti národa.

Vážené kolegyně, kolegové, žádám vás jménem navrhovatelů o souhlas s postoupením předloženého návrhu k projednávání do výborů. Děkuji.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji pane kolego, posaďte se ke stolku zpravodajů. Organizační výbor určil zpravodajem pro první čtení senátora Jana Hála, který má nyní slovo.

Senátor Jan Hálek: Pane předsedo, dámy a pánové, prvotním úkolem Ústavu paměti národa je výzkum historie komunistického režimu v Československu, především podílu bezpečnostních a represivních složek na jeho fungování v letech 1948 – 90. Já předpokládám, že se bude čerpat také z poznatků podílu těchto složek na přípravě nastolení komunistického režimu v roce 1945 – 48. Dále sem patří osvětová činnost, vyplývající z výzkumu, tzn. odborné a populární publikace včetně časopisů, přednášek, výstav, konferencí atd.

Druhým úkolem je spravování, zpracovávání, rekonstrukce a zpřístupňování archiválií, bezpečnostních orgánů v daném období, uchovávaných ve specializovaném archivu Ústavu paměti národa. I když byla problematika zřízení této instituce již diskutována, přesto shrnu do několika bodů některé obecné důvody, které ke vzniku Ústavu paměti národa vedou.

První bod bych nazval poučení. Historie představuje sumu informací, skýtající příležitost získat poznání, jednak o tom, co je hodnotné a žádoucí, nebo naopak nežádoucí, a jednak o tom, jaké jednání vede k dosažení žádoucího, nebo naopak k vyhnutí se nežádoucímu. Bez náležitě zvolených cílů a prostředků se život jedinců i kolektivů odvíjí jaksí naprázdno. Pro náležitou volbu je ohled na minulost či historii nezbytností. Minulost do značné míry určuje přítomnost i budoucnost a mnoho důležitých poznatků a přesvědčení je založeno na historické zkušenosti. Pro poučení z minulosti je nezbytné její poznání, které je výsledkem vědeckého výzkumu. Ústavy zkoumající totalitní režimy ukazují povahu a praktiky těchto režimů, vodítka pro jejich hodnocení, způsoby a podmínky jejich vzniku, existence a rozpadu a formy jednání, které vede k jejich oslabení, snížení šance, znovuvytvoření režimů, nerespektujících lidská práva apod.

Druhý bod, předání zkušeností. Ne všechny státy či národy mají cennou a draze zaplacenou zkušenost s totalitou a dostatečně jasnou představu o komunistickém režimu a rizicích, které s sebou přináší nadměrná vstřícnost vůči komunistické ideologii. Taková zkušenost je jednou z nejdůležitějších věcí, které postkomunistické země mohou nabídnout svým partnerům, např. v EU. Odborné ústavy přitom hrají nezastupitelnou roli.

Třetí bod bych nazval očista. Je přijatelné, že v zemi s totalitní minulostí mnoho občanů nemá onen příslovečný čistý štít, tzn. že svobodně a vědomě ve vztahu k režimu jednali špatně. Ať už tím způsobem, že něco vykonali, nebo že něco vykonat opomněli. Karel Jaspers, německý filosof a psychiatr, který po 2. světové válce pojednal o odpovědnosti Němců za válečnou tragédii, rozlišuje čtyři druhy viny.

Člověk je vinen metafyzicky, pokud nečiní vše, co činit má. Je vinen morálně, pokud se vědomě a svobodně chová špatně. Je vinen politicky, pokud nějakým způsobem podporuje vládu nebo souhlasí s vládou, která např. porušuje lidská práva, nebo pokud jen nečinně přihlíží. A je vinen kriminálně, pokud porušuje zákon.

Je zřejmé, že většina duševně způsobilých lidí, kteří žili za komunismu na území Československa, jsou ovšemže různými způsoby a různou měrou spoluzodpovědní za režim, který zde panoval v prvních třech Jaspersových významech viny. Každému byla a je dána příležitost k osobnímu vyrovnání se s minulostí. To musel učinit každý sám za sebe a nikdo k tomu nemohl být donucen. Šlo jen o tu příležitost. Jaspers píše: To, k čemu spolu v komunikaci docházejí jednotlivci, může si, je-li to pravdivé, později v širším měřítku uvědomit mnoho lidí. Lze to pak považovat za sebeuvědomění národa.

Čtvrtý bod, utajování či nezpřístupnění dokumentů bezpečnostních složek, které by zpřístupněny být mohly, z dlouhodobého pohledu nepříznivě ovlivňuje

politický systém. Šíří se pověsti o jejich obsahu, úřady na mnoha místech zůstávají bez změn, na přední místa se dostávají lidé, jejichž následné odhalení vyvolá aféry. O tom konečně bylo jednáno na senátním semináři o zřízení Ústavu paměti národa 12. 7. 2005.

Za páté, mezi nutné podmínky přeměny totalitní společnosti na netotalitní patří kromě restituce, rehabilitace a lustrace také zákonné odsouzení hlavních či zjevných viníků nebo alespoň jejich identifikace. A na toto téma opět hovořil Ján Langoš na uvedeném semináři.

Dovolte mi nyní, abych uvedl některé hlavní důvody, proč Ústav paměti národů v České republice, co to nového přinese. Za prvé parlamentní kontrolu správy dokumentů bezpečnostních složek z daného období. Za druhé centralizované specializované pracoviště, kde jsou větší možnosti a především vůle rekonstruovat skartované dokumenty, zkompletovat je a pro občany zpřístupnit, a to i dokumenty, týkající se příslušníků bezpečnostních služeb nejen sledovaných osob. Je známo, že seznamy spolupracovníků stále nejsou úplné, chybí desetitisíce jmen, obrovské množství dokumentů zůstává nezaevidováno a zcela nezpracováno. Na zpřístupnění materiálů se čeká rok, někdy dva, kopie dokumentů jsou často nečitelné. V některých stávajících archivech se rozhoduje o tom, co badateli bude zpřístupněno ke studiu. Je nemožné získat informace o kariérních postupech příslušníků politické policie. Stávající pracoviště Ministerstva vnitra a obrany nenaplnují zákony, brání svou minulost i minulost osob, které už v policii, armádě, na ministerstvech nikde nepracují. Jediné pracoviště, zpřístupňující některé dokumenty, je nyní v Pardubicích, kde pracovní doba končí v 15.00 hodin, což dojíždějícím občanům činí potíže.

Je nutné dodat, že události uplynulého roku, kdy platí nový archivní zákon, potvrdily dřívější špatné zkušenosti a negativní postoj správců těchto archiválií, především odborů archivní a spisové služby Ministerstva vnitra ke zpřístupňování archiválií. Stačí připomenout známé odmítání zpřístupňovat podle archivního zákona kádrové spisy příslušníků Stb při mnohaletém utajování svazků správy sledování v archivu Ministerstva vnitra.

Za třetí to přinese zvýšení informovanosti veřejnosti, tzn. populární publikace včetně časopisů, přednášky na školách, výstavy, vyšší úroveň zpřístupnění dokumentů, která je v tomto ohledu zanedbávána.

Skoro nikdo se tomu nevěnuje. Až na školní přednáškovou činnost některých zasloužilých členů Konfederace politických vězňů, byť je o toto téma zájem, zvláště pokud existuje nabídka takových informací.

Za čtvrté je to využití internetu pro publikaci studií, evidenčních pomůcek, archiválií a edic dokumentů povede k demonopolizaci a demokratizaci v oblasti informací o naší nedávné minulosti.

Za páté. Jak jsem už v úvodu uvedl, pro výzkum bezpečnostní problematiky z let 1948 - 1990 by bylo také vhodné se zabývat činností bezpečnostních složek v letech 1945 - 1948. Již v roce 1945 se KSČ zmocnila Ministerstva vnitra a postupně ho přetvářela na efektivní nástroj k uchopení moci ve státě. Stejně tak ovládla KSČ na Ministerstvo obrany 5. oddělení, tzn. obranné zpravodajství. Z toho by potom ovšem vyplynula také potřeba převzít do archivů Ústavu paměti národa i archivní fondy těchto složek z let 1945 - 1948.

Velkým důvodem pro zřízení Ústavu paměti národa jsou nejen vysoké preference KSČM, ale především nostalgie po minulém režimu a bagatelizování jeho zločinů.

Nyní bych se krátce zmínil o výhradách k zavedení Ústavu paměti národa v ČR. Hlavní námitkou se zdá být to, že zřízení nového ústavu je organizačně a finančně velmi nákladné. Jsou vyslovovány pochybnosti, zda by nebylo možné dosáhnout plnění uvedených úkolů pomocí reorganizace a vyšší dotace již existujících institucí. Odpovědí na tyto připomínky je, že by se vytčeného cíle nedosáhlo na dostatečné úrovni srovnatelné např. s výkonem, který podává polský Ústav paměti národa. Nový centrálně snadněji koordinovatelný a systematicky pracující ústav skýtá větší šanci na větší množství práce kvalitních výstupů. Navíc z dlouhodobějšího hlediska zvýšení nákladů nebude patrně tak podstatné, neboť Ústav paměti národa převezme funkce jiných pracovišť. Ale i kdyby náklady vzrostly, zvažme, zda to není cena, kterou se vyplatí zaplatit za to, co získáme. Další námitky přicházejí z řad archivářů a částečně i historiků. V žádném případě by nebylo vhodné je podceňovat. Jsou vyslovovány obavy, že převzetím archiválií bezpečnostních složek povede k trhání archivních fondů, jejich nekvalifikované správy a zhoršení přístupů k nim.

Archiv Ústavu paměti národa podle návrhu zákona převezme ucelené archivní fondy Ministerstva vnitra a jemu podřízených bezpečnostních složek z archivů Ministerstva vnitra, dále přesně vymezené bezpečnostních složek z jiných archivů. Archivní fondy Ústavu paměti národa budou spravovány a zpracovávány pracovníky s odborným archivním či historickým vzděláním. Archiválie nezmizí. Pouze budou převedeny z jednoho archivu do druhého. Některé obavy a námitky archivářů a historiků přetrvávají z roku 2001, kdy návrh zákona hovořil pouze o písemnostech StB. Znamenal tedy reálnou hrozbu roztrhávání přirozeně vzniklých archivních fondů, a tím závažné porušení mezinárodně respektovaného provenienčního principu, tedy uchovávání písemností jednoho původce pohromadě.

Dnešní návrh je mnohem propracovanější. V druhém paragrafu definuje bezpečnostní složky mnohem přesněji a obsáhleji. Složka SNB zahrnuje StB i VB. Mimo různých složek by měl archiv Ústavu paměti národa převzít i centrálu ministerstva. To by také přispělo k zamezení trhání fondů.

Dámy a pánové, návrh zákona o zřízení Ústavu paměti národa má v dnešní době své opodstatnění.

Jako první bod programu bylo schválení návrhu rezoluce, kde bych odcitoval jeden z bodů návrhu doporučení tohoto materiálu: Shromáždění žádá Radu ministrů, aby vyzvala Radu evropských členských států, ve kterých byly totalitní komunistické vládní systémy k založení výborů složených z nezávislých odborníků, jejichž úlohou bude sběr a vyhodnocení informací a legislativy vztahující se k porušování lidských práv v různých totalitních komunistických režimech na národní úrovni s výhledem na úzkou spolupráci s Radou evropské odborné komise. Dále k revizi národní legislativy s ohledem na nutnost vypracovat ji tak, aby plně vyhovovala doporučení Rady ministrů č. 13/2000 o evropské politice přístupu k archivům. Další bod. Zahájení národní informační kampaně o zločinech spáchaných ve jménu komunistické ideologie včetně revize učebnic, zavedení pamětního dne obětí komunismu a zakládání muzeí.

Na závěr bych chtěl podotknout, že i když naše právní oddělení má k tomuto materiálu několik legislativních připomínek, všechny jsou řešitelné. Proto doporučuji předat senátní tisk č. 185 Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost, Ústavně-právnímu výboru a garančnímu Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice k dalšímu projednávání. Děkuji za pozornost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji, pane kolego. Posadte se rovněž ke stolku zpravodajů a otevírám obecnou rozpravu. Pan senátor Adolf Jílek se přihlásil.

Senátor Adolf Jílek: Pane předsedo, dámy a pánové, máme před sebou senátní návrh zákona od předkladatelů, kteří jsou uvedeni v tisku – o Ústavu paměti národa. Jestli potřebujeme tento ústav, o tom si myslím, že není příliš pochyb. Potřebujeme organizaci, která je schopna věci zaevidovat, zpracovat, vydávat, publikovat a pomáhat těm, kteří byli poškozeni.

Všichni z nás jste dostali spoustu podnětů. Já vzhledem k tomu, že jsem měl kdysi cosi společného s archivy, tak si uvědomuji, že je tady jedno kukaččí hnízdo, které v tomto návrhu je, a to je shromažďování materiálů.

Předkladatelé si neuvědomili historickou zkušenost z dob komunismu, kdy několikrát se shromažďovaly různé materiály do různých institucí a při nich pochopitelně docházelo k tomu, k čemu vždycky při přemísťování obrovského množství materiálů dochází, tj. ke ztrátě, k výměně a doplňování. Já si myslím, že to jsou dost zásadní věci, které tady dost vadí. Jsou tady ještě další věci, které nám už zástupce navrhovatelů říkal. A já si myslím, že tento návrh zákona potřebujeme. Potřebujeme, abychom ho schválili v době, kdy už bude nová Poslanecká sněmovna, které ho můžeme poslat, a proto navrhuji, abychom ho vrátili skupině předkladatelů k dopracování, aby se na něm podíleli i další lidé nebo aby oslovili další senátory, případně další odborníky, kteří se chtějí na něm podílet. A myslím, že mezi námi těch lidí je spousta. Děkuji.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Slovo má paní senátorka Alena Gajdůšková.

Senátorka Alena Gajdůšková: Vážený pane předsedo, dámy a pánové, já samozřejmě chápu motivy předkladatelů, nicméně mám pár otázek a jednu připomínku.

Ta první otázka zní, jak se bude lišit tento ústav od Úřadu pro dokumentaci zločinů komunismu a jaký bude mít vztah k tomuto úřadu?

Druhá otázka. Jestli bude podle oprávnění v § 7 pracovat tento navrhovaný ústav s kopiemi, nebo podle § 6b zpracovávat dokumenty a archiválie?

Třetí otázka. Jaký vztah bude k jiným archivům a jak bude respektován provenienční princip uchovávání a pořádání sbírek, který u nás funguje už 150 let?

Doba, kterou by se měl ústav zabývat, je vymezena naprosto přesně na dny, od 25. 2. 1948 do 15. 2. 1990. Ale tato data přece nejsou ve vzduchoprázdnu. Měla své příčiny a byla zde jiná data, která lze označit jako mezníky. Mám na mysli počínaje rokem 1914, 1917, 1918, ale také 1921, 1938, 1939, důležité datum je 1946. Bez souvislostí a kontextů přece nelze seriózně vědecky bádát a vědecky pracovat.

Souhlasím s tezí, že národ, který zapomene svou historii, ji musí prožít znovu. Proto se domnívám, že by měla vzniknout instituce zabývající se celými moderními dějinami, tedy 20. stoletím až do současnosti. A tento návrh dávám k úvaze předkladatelům.

Připojuji se tedy ke svému předřečníkovi panu senátorovi Jílkovi s tím, že by bylo dobré se ještě na návrh podívat a trošičku o něm zapřemýšlet. Děkuji.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Nikoho dalšího přihlášeného v této chvíli nemám, takže končím obecnou rozpravu. Poprosil bych nejprve pana navrhovatele, místopředsedu Senátu pana Jiřího Lišku, zástupce navrhovatelů, aby se vyjádřil k rozpravě.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Děkuji. Pane předsedo, vážené kolegyně a kolegové, ve svém úvodním vystoupení jsem přiznal, že předkládaný návrh má řadu nedostatků, které je potřeba odstranit, o některých jsem se konkrétně zmínil. Tím chci říci, že navrhovatelé jsou si vědomi toho, že návrh zákona má svá slabá místa a navrhovatelé chtějí pracovat se všemi, kteří mají zájem vylepšit tento návrh.

Ale zároveň jsou navrhovatelé přesvědčeni, že tím nejlepším způsobem, jak pracovat dál s tímto návrhem, je postoupit jej do prvního čtení a nedostatky odstraňovat v průběhu jednání ve výborech.

Co se týče konkrétních připomínek. Myslím si, že kolega Jílek ne zrovna přesně pochopil, nebo to je možná nedostatek důvodové zprávy, když hovořil o nebezpečí shromažďování a přemísťování archivů. Ke shromažďování archivů samozřejmě bude docházet, ale k žádnému přemísťování archivů nedojde, není nebezpečí, že by docházelo ke ztrátě při přesunech archivů, archivy zůstanou tam, kde jsou, zůstanou i lidé, kteří tam jsou a jenom se změní instituce, která archivy bude spravovat.

Pan zpravodaj Hálek zcela jasně definoval, jaké jsou výhody tohoto ústavu. A jeden z hlavních důvodů je to, že tento ústav bude pod parlamentní kontrolou, protože správní radu, která bude řídit ústav, bude podle návrhu volit jednak Senát, jednak Poslanecká sněmovna a třetinu členů bude jmenovat pan prezident. To znamená, že tyto archivy, tyto materiály se dostanou z kontroly především Ministerstva vnitra, kde řízení není zcela přehledné.

Chápu argumenty, které uváděla kolegyně Gajdůšková, že by bylo ideální, abychom tady založili ústav, který by se zabýval touto dobou. Pravda je to, že v České republice je Ústav moderních dějin, takže to je instituce, která tady existuje, ale která má trochu jiné zaměření. A pravdou je to, že instituce, která by se zabývala rokem 1914 až 2000, dneska už 2006 nebo možná že 2007, by byla instituce, která by rozhodně neplnila ty představy a zadání, které očekáváme od ústavu. To by bylo zkrátka něco úplně jiného.

A co se týče vztahu Ústavu paměti národa k Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu, úřad není v návrhu zákona něco, co by jej rušilo, úřad má svoji vyšetřovací činnost, ta samozřejmě zůstává, vyšetřování nebude náplní ústavu, není v tom tedy nějaký rozpor.

A co se týče další připomínky, která se týkala vlastních archiválií, částečně jsem odpověděl kolegovi Jílkovi v tom, že by nedocházelo k žádným přesunům archivů. To, co je v archivech – a teď mám na mysli archivy oblastní – to by tam samozřejmě zůstalo, ústav, pokud by měl zájem, tak by si pořídil kopie materiálů, které jsou v současné době v oblastních archivech.

Myslím si, že námítky jak pana kolegy Jílka, tak paní kolegyně Gajdůškové nemají podle mého názoru takovou váhu, aby byly důvodem pro to, aby plénum Senátu nesouhlasilo s tím, aby tento návrh postoupilo do prvního čtení.

Kolegyně a kolegové, já vás opětovně žádám o to, abyste umožnili tomuto návrhu postoupit do prvního čtení, abychom právě při tomto projednání mohli odstranit chyby a nedostatky, o kterých už dnes víme a které se určitě v průběhu projednávání projeví. Nakonec i můj návrh, který jménem předkladatelů vás žádá o to, abychom prodloužili dobu projednávání z klasických 60 dnů na 90 dnů, jasně říká,

že hledáme i prostor a jsme si vědomi složitosti toho problému, abychom měli čas nedostatky odstranit.

Pokud bychom přistoupili na řešení, které navrhuje kolega Jílek, že bychom stáhli návrh, nebo resp. návrh by nepostoupil do prvního čtení a začaly by se scházet nějaké skupiny, které by začaly pracovat, začaly diskutovat na téma, jestli vůbec ústav má smysl, nebo nemá smysl, jaký by měl být, tak jsem přesvědčen, že bychom se ani do konce letošního roku nedobrali k nějakému závěru.

Ještě jednou vás žádám, abyste umožnili tomuto návrhu postoupit do prvního čtení. Děkuji.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji, pane kolego. Slovo má zpravodaj pan senátor Jan Hálek, jestli se chce vyjádřit. Je tomu tak. Máte slovo, prosím.

Senátor Jan Hálek: Pane předsedo, já bych pouze zhodnotil diskusi. K problému se vyjádřili dva senátoři s návrhem vrátit předlohu k dopracování. A můj návrh byl předat předlohu k dalšímu projednávání výborům, čili do druhého čtení.

Myslím si, že bychom mohli o těchto návrzích hlasovat.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Ano, je mi to jasné. Nejprve budeme hlasovat o návrhu kolegy Jílka, vrátit návrh navrhovateli k dopracování.

V této chvíli zahajují hlasování. Kdo je pro návrh kolegy Jílka, stiskne tlačítko ANO a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu, stiskne tlačítko NE a zvedne ruku.

Hlasování č. 189 ukončeno. Registrováno 71, kворum 36, pro 20, proti 22. Návrh byl zamítnut.

A nyní budeme hlasovat o přikázání. Návrh byl, že **Senát přikazuje návrh jako garančnímu výboru Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice a dále Výboru ústavně-právnímu a Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost.**

Garančním výborem je tudíž Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice a dále je to Výbor ústavně-právní a Výbor pro obranu a bezpečnost.

Druhý bod: prodlužuje lhůtu pro projednávání na 90 dnů.

Zahajují hlasování.

Kdo je pro toto přikázání a pro předložené usnesení, nechť zvedne ruku a stiskne tlačítko ANO. Kdo je proti, nechť zvedne ruku a stiskne tlačítko NE. Děkuji.

Hlasování č. 190 je ukončeno. Registrováno 73, kворum 37, pro 62, proti jeden. **Návrh byl schválen.**

Děkuji a končím projednávání tohoto bodu.

Vystřídáme se s kolegou Pithartem v předsednictví.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Vážené paní senátorky, vážení páni senátoři, dalším bodem je:

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Tento návrh zákona jste obdrželi jako **senátní tisk č. 226**. Prosím pana ministra dopravy Milana Šimonovského, aby nás s návrhem zákona seznámil.

Senátor Milan Šimonovský, místopředseda vlády ČR: Vážený pane místopředsedo, dámy a pánové, dovoluji mi, abych vás seznámil s návrhem novely zákona o pozemních komunikacích, která přináší především možnost zavedení zpoplatnění užívání pozemních komunikací formou elektronického mýta. Je to zásadní a koncepčně zcela nová právní úprava.

Dále pak v návaznosti na zavedení tohoto způsobu výběru mýtného navrhovaný zákon přináší i změny dosavadní úpravy zpoplatnění obecného užívání pozemních komunikací formou časového poplatku, a to zejména nastavením vyšších limitů pro časové zpoplatnění nákladních vozidel.

Zpoplatnění mýtem se bude podle tohoto návrhu vztahovat na čtyřkolová vozidla a jízdní soupravy, jejichž nejvyšší povolená hmotnost činí nejméně dvanáct tun, a to na úsecích dálnic a vybraných silnic určených prováděcím právním předpisem.

Výše mýta bude stanovena podle ujeté vzdálenosti a bude zjišťována pomocí systému elektronického mýtného. Součástí tohoto systému bude zvláštní elektronické zařízení, které je v textu pojmenováno jako palubní jednotka, kterým musí být všechna vozidla, která vjíždí na mýtem zpoplatněnou pozemní komunikaci, povinně vybavena.

Provoz systému mýtného a výběr mýta bude zajišťovat Ministerstvo dopravy. Touto činností může potom na základě souhlasu vlády pověřit i organizaci, kterou Ministerstvo dopravy zřizuje. Předpokládáme, že by se jí mohlo stát Ředitelství silnic a dálnic.

Zákon dále stanoví povinnosti řidičům a provozovatelům vozidel, kteří budou užívat pozemní komunikaci zpoplatněnou mýtem, a také povinnosti provozovatelů systému mýtného. Provozovatel systému mýtného bude kromě dalších povinností povinen každému, kdo bude vyjíždět na mýtem zpoplatněnou komunikaci a jeho vozidlo nebude vybaveno elektronickým zařízením ke zjištění výše mýtného, toto zařízení zapůjčit proti složení kauce. Kauci provozovatel systému samozřejmě vrátí po vrácení elektronického zařízení.

Zákon umožňuje výbor mýta jak na základě odúčtování příslušných částek ze záloh, které zaplatí provozovatel systému mýtného provozovatel vozidla ještě před užitím zpoplatněné pozemní komunikace, tak samozřejmě cestou zpětného vyúčtování až po jejím užití.

Podrobnosti výběru mýta, stanovení pozemních komunikací, které budou formou mýta zpoplatněny, se ponechávají na prováděcí právní předpis, přičemž jeho obsah bude vázán směrnicemi Evropského společenství o výběru poplatků za užívání určitých pozemních komunikací těžkými nákladními vozidly a směrnicí Evropského společenství o interoperabilitě systému elektronického mýtného ve Společenství.

Novela zachovává dosavadní zpoplatnění formou časového poplatku a jak už jsem řekl, zvyšuje jeho horní hranici pro vozidla, jejichž největší povolená hmotnost převyšuje 3,5 tuny, ale je nižší než 12 tun, a to ze 16 tisíc na 20 tisíc korun.

Dále se nově nastavuje délka platnosti časového kuponu, a to na jeden rok, měsíc a týden. Je to nezbytná harmonizace, kterou od nás vyžaduje Evropská komise, a návrh rovněž přináší příslušnost k vydávání a prodeji těchto kuponů, které prokazují zaplacení časových poplatků z Ministerstva financí na Ministerstvo dopravy.

Návrh dále obsahuje zcela novou a komplexní úpravu sankčních postihů za porušení povinností, které stanovuje zákon o pozemních komunikacích tak, jak to vyžaduje usnesení vlády o reformě správního trestání. Také samozřejmě

v návaznosti na navrhované změny ve zpoplatnění pozemních komunikací mýtem a časovými poplatky tato novela zákona nově vymezuje skutkové podstaty přestupků a správních deliktů v této oblasti.

Při projednávání v Poslanecké sněmovně byla přijata řada pozměňovacích návrhů, které se ve své většině netýkaly této materie. Dá se říci, že se jí netýkal žádný pozměňovací návrh. Pozměňovací návrhy, které prošly Poslaneckou sněmovnou, je možné akceptovat, protože napravují některé již překonané věci ve stávajícím znění zákona a někde již upravují věci, které je potřeba harmonizovat a kde běží harmonizační lhůta a je výhodné již při novele zákona tuto materii upravit.

Zde bych chtěl upozornit zejména na silniční tunely nad 500 metrů, kde se vlastně vymezuje postup při správním řízení při povolování těchto tunelů, a také se nově vymezuje odpovědnost za bezpečnost těchto tunelů právě na silniční správní orgány.

V tomto zákoně je také díky pozměňovacím zákonům ze Sněmovny rozšířena možnost udílení koncesí nejen na dálnice, ale také na silnice první třídy, což jsou vlastně rychlostní komunikace a také se nově upravuje centrální evidence pozemních komunikací a vedení tohoto registru, který se současně vede pod názvem „silniční databanka“, ale tato úprava je potřebná.

Debata, pokud bude následovat, bude jistě o pozměňovacím návrhu, který vymezuje věcná břemena na pozemky, které byly zastavěny v minulosti stavbami dálnic a komunikací státní sítě. Jistě se s vámi shodnu, že tato věcná břemena patří spíše do stavebního zákona. Zde, v tomto zákonu, tvoří neorganickou část.

Domnívám se ovšem, že Senát bude projednávat v nejbližší době, na další, 9. schůzi, stavební zákon a doprovodné zákony k tomuto zákonu, kde se přesně tato věc znovu řeší. Proto bych chtěl apelovat na všechny, kteří by chtěli tímto zákonem pomoci vyřešit problém na našich silnicích, to znamená problém nadměrné zátěže nákladními automobily, které řeší právě do určité míry elektronické zpoplatnění, to znamená, které umožní vyrovnání zpoplatnění na evropských silničních tazích se sousedními zeměmi a tím omezí ekonomickou motivaci používat naše komunikace jako levnou trasu pro přepravu nákladní silniční dopravy.

Chtěl bych vás ujistit, že tento paragraf, který tam byl Poslaneckou sněmovnou vložen, nikdy nenabude právní účinnosti. Samozřejmě platit bude, ale pokud by ho Senát schválil a následný zákon, který budeme projednávat, bude tento přijatý paragraf novelizovat. Pokud bude zájem, mám zde připraven právní rozbor, kterým bych v případě obecné rozpravy jako senátor se pokusil tuto problematiku objasnit přesněji, ale přesto si myslím, že není důvod, že bychom měli zvážit při hlasování o tomto konečném zákonu, že je situace velmi napjatá časově. Pokud bychom chtěli umožnit tento systém spustit v letošním roce, je třeba nejen dokončit zdárně výběrové řízení, které probíhá, ale také je třeba nastavit legislativně práva a povinnosti jak provozovatelů, tak uživatelů tohoto systému. Teprve potom je možné tento systém v České republice implementovat. Je na to pouze letošní rok, protože tento systém by měl začít vydělávat a být v účinnosti od 1. 1. 2007. Proto jsem se zastavil u tohoto pozměňovacího návrhu poněkud šířeji, protože jsem přesvědčen, že je tím uzlovým problémem celého zákona, byť nečekaným, protože jsem se přesvědčil i na jednání hospodářského výboru, že všichni přítomní diskutující brali materii vlastního zákona o umožnění elektronického systému výběru mýtného jako velmi potřebnou a očekávanou, která zlepší poměry na našich silnicích.

Doufám, že se Senátu podaří přes toto úskalí v diskusi dostat, že se mi podaří přesvědčit některé z vás, že tento paragraf, i když zůstane v celém zákoně, nikdy nebude právně účinný a že ho nahradíme formulací, která je obsažena v návrhu

stavebního zákona. Věřím, že je přijatelná, protože zavádí i pro tato věcná břemena ceny v místě obvyklé. Vlastníci, i když své pozemky neprodají, dostanou odměnu za omezení práva užívání svého majetku.

Na závěr bych chtěl říci, že celá novela zákona o pozemních komunikacích navrhuje ještě změny v dalších zákonech, zejména v zákonu o Celní správě, protože celníci budou ti, kteří budou kontrolovat výběr mýtného a plnění povinností uživatelů zpoplatněných komunikací a také v zákoně o státním fondu dopravní infrastruktury, protože tento státní fond bude příjemcem finančních prostředků, které se vyberou na silnicích. Pro ty, kteří rádi počítají – je to zhruba 14 miliard korun, které od příštího roku budeme moci vybrat na této vybrané síti komunikací od nákladních automobilů nad dvanáct tun. Věřím, že to budou prostředky, které podstatně urychlí rozvoj dopravního systému, údržbu a opravy stávajícího systému, abychom nemuseli být svědkem havarijních situací na našich vozovkách, jak jsme v současné době svědky.

Věřím, že tento delší výklad byl potřebný k tomu, abychom si uvědomili závažnost toho, co projednáváme, abychom zvážili rizika, která jsou svázána jak s přijetím této normy, tak s jejím případným vrácením s pozměňovacími návrhy do Sněmovny. Velmi bych se přimlouval, aby se Senát rozhodl pro možnost tento zákon schválit, čímž se otevře cesta k urychlenému a klidnému průběhu vlastní implementace. Jsem přesvědčen, že zítra Úřad pro ochranu hospodářské soutěže potvrdí postup Ministerstva dopravy ve věci výběrového řízení na technologii, která nás bude několik let provázet na našich silnicích. Tím bychom mohli už od začátku února tento systém začít připravovat.

Tento zákon nepředurčuje technologii mýtného, je otevřen pro všechny technologie i do budoucna. Pokud bude zájem, jsem připraven diskutovat související materii, což je technologie mýtného, telematické služby, které jsou tím umožněny a které přispějí ke zvýšení bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

Děkuji za pozornost a doufám, že mě v mém úsilí podpoříte.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, pane navrhovateli. Prosím, abyste zaujal místo u stolku zpravodajů.

Organizační výbor určil garančním a zároveň jediným výborem pro projednávání tohoto návrhu zákona Výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu. Výbor přijal usnesení, které vám bylo rozdáno jako senátní tisk č. 226/1. Zpravodajkou výboru je paní senátorka Soňa Paukrtová. Prosím, aby nás seznámila se zpravodajskou zprávou.

Senátorka Soňa Paukrtová: Pane předsedající, pane ministře, dámy a pánové, dovoluji mi, abych zpravodajskou zprávou navázala na vystoupení pana ministra, zopakovala některé důležité věci, ale hlavně vás seznámila s průběhem projednání na Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu.

Předložený návrh zákona zpoplatňuje obecné užívání pozemních komunikací novou formou elektronického mýta jako zásadní a koncepčně zcela nové řešení. Zaváděný systém elektronického mýtného má být založen na proporcionální vazbě mezi rozsahem užívání pozemních komunikací a výší jejich zpoplatnění. Tento nový výkonový systém reaguje na neutěšený stav užívání pozemních komunikací zejména mezinárodní tranzitní kamionovou dopravou, který způsobuje poškozování dálnic a silnic, zhoršuje životní prostředí a velmi komplikuje dopravní situaci. Výnosy navrhovaného zpoplatnění mají být investovány zpět do výstavby a údržby dopravní

infrastruktury. Pan ministr zmínil, že by se mělo jednat řádově o 14 miliard korun ročně.

Součástí návrhu jsou i vyvolané doprovodné novely zákona o Celní správě, zákona o přestupcích, zákona o Státním fondu dopravní infrastruktury a zákona o zpravodajských službách ČR. Podle důvodové zprávy vládního návrhu zákona je navrhovaná právní úprava zcela v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je v oblastech vztahujících se k navrhované právní úpravě Česká republika vázána.

Pokud se týká předpokládaného hospodářského a finančního dosahu navrhované právní úpravy, mám tím na mysli nejen vybraných 14 miliard, ale také investici, která umožní zavedení elektronického mýtného, je nutno konstatovat, že na základě usnesení vlády ČR č. 42 ze dne 12. 1. 2005 byla zvolena varianta státního financování s odložením splácení pořizovacích nákladů. Při zvolení této varianty nebude docházet k požadavku na dodatečné výdaje ze státního rozpočtu, protože jednotlivé splátky ceny za dodávku elektronického mýtného budou nižší než konzervativní předpokládaný objem vybraného mýtného.

V souvislosti s navrhovanou koncepcí výkonu státní správy na úseku plnění povinností souvisejících s provozem systému elektronického mýtného, dojde k faktickému rozšíření výkonu státní správy vykonávané dle zákona o pozemních komunikacích. K takovému rozšíření dojde zejména na úseku státní správy vykonávané celními úřady v oblasti kontroly zaplacení a vymáhání mýtného.

Pokud bych chtěla zmínit legislativní proces, vládní návrh byl Poslanecké sněmovně předložen 25. července 2005 a nakonec jej Poslanecká sněmovna schválila v hlasování č. 957, ve kterém z přítomných 146 poslanců se 100 vyslovilo pro a 37 proti.

Výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu se tímto zákonem poměrně velmi zevrubně zabýval a pokud mohu interpretovat projednávání, tak nikdo z členů hospodářského výboru nezpochybňoval nutnost rychlého zavedení elektronického mýtného. Na tom systému jsme se shodli a v zásadě klíčovým momentem, který jsme debatovali, je § 17, který je zahrnut zde pod bodem 6, a tak, jak jej zmiňoval pan ministr, je to poslanecký návrh, který umožňuje poskytnout náhrady za věcné břemeno ve výši stanovené prováděcím právním předpisem, čímž zakládá speciální postup a není úplně v souladu s představami, jak by se tato věcná břemena měla řešit. Navíc také, jak tady bylo řečeno, tuto oblast řeší stavební zákon, který bychom měli projednávat zhruba za 14 dní.

Na hospodářském výboru padl návrh na schválení, který neprošel, a dále padl návrh na vypuštění části šesté, tedy vrátit Poslanecké sněmovně s pozměňovacími návrhy. Ještě vám přečtu usnesení hospodářského výboru z 29. schůze konané dne 18. ledna.

Výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu doporučuje Senátu Parlamentu vrátit návrh zákona Poslanecké sněmovně s pozměňovacími návrhy, určuje mě zpravodajkou a pověřuje pana předsedu senátora Balabána předložit toto usnesení předsedovi Senátu. Tolik mé vystoupení jako zpravodaje k tomuto návrhu zákona. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, paní senátorko, a prosím vás, abyste se posadila ke stolku zpravodajů, sledovala rozpravu a zaznamenávala případné další návrhy, k nimž můžete po skončení rozpravy zaujmout stanovisko. Nyní se zeptám pléna, zda někdo navrhuje podle § 107 jednacího řádu, aby Senát projevil vůli návrhem zákona se nezabývat? Takovýto návrh nikdo nepodává,

otevírám tedy obecnou rozpravu. Kdo se hlásí do obecné rozpravy? Prosím, paní senátorka Seitlová.

Senátorka Jitka Seitlová: Vážený ministře, pane předsedající, dámy a pánové, před námi leží jistě velmi významná právní norma, která by měla napomoci, jak jsme slyšeli, jednak financování, opravám a budování silniční sítě, jednak by možná mohla mít i určitý vliv na frekventovanost využití naší dálnice D1, nechvalně známé dálnice. Je to jistě dobře, že taková norma je připravena, a tyto oba cíle jsou určitě nesmírně pozitivní a takto je všichni vnímáme. Je ale škodou, že tato právní norma je přijímána v takovém chvatu, protože jistě obsahuje řadu formulací, které by bylo třeba řádně zvážit tak, abychom v Senátu plně využili lhůtu, která je nám dána pro to, abychom zákon, který bude platit nejen pro nutné, ale má i řadu dalších souvislostí, byl takový, aby zase někoho jiného nepoškodil zbytečně.

Vím, že ta debata se vede, a tuším, že převáží oprávněně cíl, který tady byl deklarován, že musíme normu co nejrychleji přijmout. Myslím si, že je ale nutné hovořit i o těch věcech, které v tom zákoně jsou, a které nejsou zcela správné, a vždycky mít na mysli ten velký cíl, ale nezapomínat na toho každého člověka, na kterého taková právní norma musí nebo může dopadnout a může mít i nepříznivé vlivy, a tam je potom to naše rozhodování. Bylo by špatné, kdyby právní norma, která mohla být podle mého názoru předložena daleko dřív, byla teď schválena tak, že ti, kteří zapomněli nebo z nějakých důvodů nepředložili tu právní normu včas, a teď spěchají, byli ti, kteří se budou holedbat, jak učinili všechno a velmi rychle, ale přitom padají třísky a zcela zbytečně, a to jsou ty dopady na ty jednotlivé občany.

Takže já myslím, že § 6 tady byl velmi pěkně popsán, že je s ním problém, já ten problém také sdílím, nicméně mám ještě jeden dotaz. Zaujala mě ještě jiná ustanovení, a to je § úplně vzadu § 42a, kde se říká, budiž čest, že fyzická osoba se jako vlastník nemovitosti v ochranném pásmu dopustí přestupku tím, že na takové nemovitosti strpí umístění reklamního zařízení bez povolení silničního právního úřadu, a za to dostane 200 000,- pokutu. Takže tento návrh ustanovení přestupku podle mě je směřován jiné osobě, než má být směřován, nikoliv proti tomu, kdo tam něco umístí, ale proti vlastníkovu pozemku, a teď se ptám, jak to je, když tedy strpí? Jaká je ta doba, kdy strpěl? Jak dlouho strpěl?

Já třeba se přiznám, že jsem v tomto případě podjatá, protože skutečně jeden z mých malých pozemků několikametrových sousedí s dálnicí nebo s přivaděčem, a já tam jezdím jenom jednou za týden, dokonce někdy jednou za 14 dnů. Co když mezi tím tady bude zahájeno, že jsem strpěla, že tam někdo dal takovouto reklamní tabuli? To je věc, která je podle mě nedomyšlená, možná se tím myslelo docela něco správného, ale určitě ta formulace vzbuzuje tyto pochybnosti, a já bych byla nerada, abych nejen já, ale kdokoliv doplatil na nejasnou nebo nepřesnou formulaci, která podle mého názoru není směřována vůči osobě, která se dopustí přestupku, ale skutečně to je tím, že tam umístí něco bez povolení, ale vůči vlastníkovu pozemku, který v tom skutečně může být nevinně. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, paní senátorko. Slovo má - pane senátore Jílku, chcete využít práva přednosti? Nikoliv. Takže paní senátorka Paukrtová, po ní promluví pan senátor Kopecký a teprve po něm pan senátor Jílek. Prosím.

Senátorka Soňa Paukrtová: Pane předsedající, pane ministře, dámy a pánové, já bych chtěla sdělit svůj názor nikoliv jako zpravodaj výboru, ale jako

senátor. Já jsem jako zpravodajka se tím zákonem zabývala, samozřejmě jsem se seznámila i s ustanovením 6 s § 17, který tam řeší jinou právní úpravu pro uvalení věcných břemen, i s dalšími legislativními připomínkami našeho legislativního odboru. Já jsem si vědoma toho, že Výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu posuzoval ten návrh zákona tak, že se snažil tu část šestou z toho odstranit, protože ona tam je neorganicky dána, a je to záležitost, která to řeší speciálním postupem.

Když jsem potom zvažovala, jaký bude můj postoj jako senátorky, tak jsem si na jednu misku vah dala záležitost, kterou veřejnost dlouhou dobu očekává, zavedení elektronického mýtného, a musím říct, že třeba starostové mého senátního obvodu mi neustále telefonují, kdy už to konečně přijmeme, protože tranzitní doprava směr přechod Harrachov je tam nesmírně zatěžuje a působí tam obrovské problémy, a samozřejmě vidíme, v jakém stavu jsou některé komunikace a 15 miliard ročně je poměrně velká částka.

Protože jsem také zpravodajem stavebního zákona a zákona doprovodného, tak vím, že v tomto případě existuje legislativní řešení jiné, než je to běžné. Máme šanci propustit ten zákon tak, jak přišel z Poslanecké sněmovny, a opravit ten zmíněný § 17 v doprovodném zákonu ke stavebnímu zákonu. My jsme dnes oba ty zákony projednávali v hospodářském výboru, nedoprojedinali jsme, je to poměrně komplikovaná materie, a myslím si, že nikdo nezpochybňoval § 17, že ten je tam napsaný dobře. Systémově řeší ta věcná břemena. Vzhledem k tomu, že oba zákony nabudou účinnosti ke stejnému datu, tak je možné ten § 17, nynější bod 6 upravit ve stavebním zákoně, který budeme projednávat zhruba za 14 dní, a umožnit realizaci elektronického mýtného již v letošním roce a umožnit, aby se situace na našich silnicích zklidnila.

Mám zato, že pokud ten návrh zákona schválíme, tak opravíme v doprovodné novele ke stavebnímu zákonu, vyřešíme problémy oba. Realizujeme mýtné a současně opravíme to, co v tom zákoně v zásadě nemá být, aniž by to mohlo být realizováno, vzhledem k tomu, že existuje stejná účinnost ke stejnému datu. Já navrhuji, abychom ten návrh zákona schválili ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, paní senátorko. Slovo má pan senátor František Kopecký.

Senátor František Kopecký: Děkuji, pane místopředsedo. Vážený pane ministře, dámy a pánové, já bych se rád vrátil k elektronickému mýtnému a nerad bych komentoval § 6 pana poslance Kaly. Chtěl bych říct, že elektronické mýtné je a bylo hlavním motivem pro založení podvýboru dopravy, a již několik jednání jsme se detailně zabývali jak procesem výběrového řízení na dodavatele realizace, tak i zákonem. Chci říct a poděkovat Ministerstvu dopravy za jejich vstřícnost a ochotu se účastnit těchto jednání, které nám byly velice vhodné. Myslím si, že elektronické mýtné je krokem správným směrem a věřím tomu, že bude následovat až do dalších cest tak, abychom nastolili určitou spravedlnost, placení za užívání našich komunikací nejen na dálnicích a komunikacích první třídy, ale také se domnívám, že cílový stav by měl napomoci regulaci dopravy a pomoci informaci pro řidiče a využít logistiku.

To, o čem se chci ve svém vystoupení zmínit a co mě překvapuje při projednávání elektronického mýtného, je nesoulad mezi procesem realizace a legislativou. Je pro mě překvapivé, že máme téměř schváleného dodavatele realizace elektronického mýtného a nemáme schválena obecná pravidla.

Nedovedete si představit, že bych jako podnikatel šel do soutěže, která nezná obecná pravidla. Toto musí být divné snad každému, kdo se účastní jakékoliv soutěže, zvláště když v soutěži zůstane jeden účastník.

Proto mi dovoluje, pane ministře, vám položit jednu otázku, proč tento zákon nepředcházela procesu realizace. A když už jste vzpomněl ten proces realizace a nabídl jste prostor pro otázky, tak bych si dovolil položit i druhou otázku, která mi vrtá v hlavě, proč mezi čtyřmi přihlášenými účastníky je rozdíl v nabídce 18 miliard. To mi není jasné. Jestli to můžete okomentovat, budu velice rád, zvláště když v konečné soutěži nebo v konečném finále zůstal pouze jediný účastník. Nerad bych, abychom v elektronickém mýtném dojeleli jako soupravy vlaku Pendolino. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, pane senátore. Slovo má senátor Adolf Jílek.

Senátor Adolf Jílek: Pane předsedající, pane ministře, kolegyně a kolegové, já před tím, než jsem se stal senátorem, jsem dlouho pracoval ve státní správě, a mohu říct jednu věc. O zákoně o mýtném se mluví od roku zhruba 1994, 1995. Nemluvalo se o elektronickém mýtném, ale o mýtném jako takovém, tzn. všichni ministři dopravy, kteří byli před panem ministrem Šimonovským, tuto otázku řešili a neřešili. Mluvalo se o ní, všichni jsme věděli, že je potřeba zrealizovat náklady za používání dopravní cesty silniční s těmi ostatními cestami, kde si dopravci platí tu cestu zplna, dokonce i živou, i s tou obsluhou, na rozdíl od silnice. Dále to mělo umožnit už v té době opravy výstavby nových silnic, nových mostů, nových tunelů, prostě věcí, které na silnicích potřebujeme. Já jsem rád, že ten zákon je tady. Můžeme se bavit o tom, jestli tady měl být o měsíc, o dva dny, a to není jenom otázka pana ministra, ale je to také otázka, jak se zachovala Poslanecká sněmovna, jak dlouho ho projednávala, těch věcí je tady víc. Ale to jsou věci, které si myslím, že je potřeba, abychom si uvědomili.

V každém případě jsem rád, že ten zákon tady je, a musím podpořit stanovisko paní senátorky Paukrtové a na závěr bych chtěl vzhledem k tomu, jaké rozložení je tady, bych chtěl požádat pana předsedajícího, abychom po ukončení podrobné rozpravy a zprávě předkladatele, chtěl bych požádat o dvacetiminutovou přestávku na poradu klubu.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, vašemu přání bude vyhověno. Pan Milan Šimonovský je tu ve dvou rolích, jako navrhovatel se vyjádří k rozpravě po jejím skončení, teď se přihlásil jako senátor. Ta přestávka po obecné, beru na vědomí. Prosím, pane senátore.

Senátor Milan Šimonovský, místopředseda vlády ČR: Určitě se těším na možnost odpovědět na ty dotazy, není to složité, ale přesto bych rád ve svém příspěvku přednesl to, co jsem slíbil, jaké je právní stanovisko k tomu souběhu ustanovení, které obsahuje jak zákon o pozemních komunikacích, to je ten § 16, tak stavební zákon, který bude projednáván na této schůzi nebo na příští schůzi Senátu.

Jen řeknu trochu výhradu k mým předřečníkům, že tento § není tím typickým přílepem, protože je zařazen do článku, který hovoří o věcných břemenech. Rozvíjí myšlenku věcných břemen, která už je ve stávajícím zákoně, a je tedy v něm obsažen docela organicky, není to ten typický přílepek. Přesto je to zvláštnost právě z důvodu souběhu stavebního zákona a zákonů doprovodných, které doprovází, které byly na Ministerstvu pro místní rozvoj připravovány třemi ministry, od pana

ministra Němce, pana ministra Paroubka až po pana ministra Martínka, to jen co já si pamatuji, a byly stále doplňovány. Jsem velmi rád, že konečně tento stavební zákon, který je na světě, a tento stavební zákon nám umožní zrychlit investiční přípravu a výstavbu a samozřejmě nastaví trošku pružnější poměry v investiční přípravě.

Nyní k tomu, co jsem slíbil, k tomu právnímu výkladu, který mně připravil náš odbor legislativy na Ministerstvu dopravy a který je také v souladu se stanoviskem odboru legislativy Senátu, a zde bych poprosil, aby mě příslušní odborníci případně opravili, pokud tomu tak není. Byl jsem takto informován. A tedy ta úprava, pokud jde o stanovení výše náhrad, což je jediný rozdíl mezi tou úpravou, která je v senátním tisku č. 233 oproti tomuto tisku č. 226, tzn. č. 233 je právě ten doprovodný zákon ke stavebnímu zákonu, takže ta výše náhrad za zřízení věcného břemene je jedinou tou změnou, která tyto dva tisky v tomto paragrafu odlišuje. A naše legislativa i já souhlasím právě s úpravou, která je v tom senátním tisku č. 233, tzn. aby byla náhrada ve výši obvyklé, která je v místě obvyklá, tudíž aby ten, který za prvé je mu vykupován nebo následně správním aktem vyvlastňován pozemek, pokud se nedohodne, nebo uvaleno věcné břemeno, tak aby dostal tuto cenu obvyklou, což je jistě spravedlivá náhrada oproti ceně vyhláškové, kterou stanovuje exekutiva.

A pokud tedy tato úprava nekoresponduje, tak lze vyvodit, že v senátním tisku č. 233, což je ten následný, který budeme projednávat, je obsažena komplexní úprava celého ustanovení § 17 o pozemních komunikacích a ta nahradí i stávající ustanovení odstavců 1 a 2, to jsou stávající oddíly, které jsou ve stávajícím zákonu a které hovoří o věcných břemenech, které jsou součástí stávající platné úpravy a zároveň nejsou dotčeny senátním tiskem č. 226. To je důležité, že vlastně úprava v tisku č. 233 představuje komplexní úpravu, kdežto toto je pouze částečný návrh.

Pro aplikaci práva po nabytí účinnosti obou návrhů právních předpisů, kde se předpokládá, že po schválení i stavebního zákona budou účinné tyto normy k 1. 1. 2007, a to jak norma o pozemních komunikacích, která obsahuje paragraf o uvalení věcného břemene, o kterém hovořím, tak potom doprovodný zákon ke stavebnímu zákonu, je po věcné stránce podstatné, že navrhovaná právní úprava v doprovodném zákonu bude o problematiku věcných břemen ve vztahu ke stavbám na pozemních komunikacích komplexní úpravou. A navrhované ustanovení § 17 odst. 3 v mém, abych to tedy přiblížil, návrhu novely zákona o pozemních komunikacích, nepředstavuje však speciální úpravu k úpravě v senátním tisku č. 233.

Za předpokladu, že by byl senátní tisk č. 226 Senátem schválen dříve, a to je velmi reálný předpoklad, než k tomu dojde v legislativním procesu u senátního tisku č. 233, nastane situace, že ve Sbírce zákonů vyhlášená novela zákona č. 13, to je ta, kterou teď projednáváme, nabude platnosti dříve než zákon doprovázející zákon stavební. Orgán aplikující právo se při aplikaci po nabytí účinnosti obou norem podrží tedy zásady, že aplikuje normu platnou později. Tento princip vyjádřený zásadou *lex posterior derogat lex prior*, se užívá při výkladu práva již od doby římského práva.

Ve svém důsledku to tedy znamená, že i když Senát ponechá v senátním tisku č. 226 uvedené ustanovení § 17 odst. 3 a nevrátí tedy tento tisk Poslanecké sněmovně s pozměňujícím návrhem, za předpokladu pozdějšího přijetí senátního tisku č. 233 v navržené podobě se stane ustanovení § 17 zákona č. 13 obsoletní, tedy neživotným a neaplikovatelným.

Snad tento právní výklad by mohl být i jakýmsi vodítkem při rozhodování, zda tento paragraf by byl překážkou pro schválení celého tohoto zákona, který zavádí elektronický způsob zpoplatnění komunikací. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, pane senátore Šimonovský, a ptám se, kdo se ještě hlásí do obecné rozpravy? Nikdo, takže obecnou rozpravu končím.

Po upřesnění s kolegou Jílkem přestávka bude vyhlášena poté, co se k obecné rozpravě vyjádří jak navrhovatel, tak zpravodajka garančního výboru, tedy přestávka bude před zahájením hlasování o návrhu návrh zákona schválit.

Nyní tedy pane ministře jako navrhovatel, přejete si vyjádřit se k obecné rozpravě k otázkám, které jste obdržel? Ano, prosím.

Senátor Milan Šimonovský, místopředseda vlády ČR: Řekl bych, že by patrně nebylo seriózní, kdybych se nevyjádřil.

K paní kolegyni Seidlové. Je to otázka, která je určitě velmi specifická. Ale zde bych chtěl vyjádřit své přesvědčení, že termín, jak dlouho vlastník bude povinen strpět nechtěné reklamní zařízení na svém pozemku, aby ještě neplatil žádnou pokutu, tak za prvé to posoudí správní úřad, protože to není o nějakém posuzování mém, ani asi vaším jako vlastníka, ale je to věc, kterou správní úřad posoudí a určitě vy jako vlastník nebo ten který vlastník musí doložit, že neměl možnost toto zařízení objevit dříve než v určitém termínu. Věřím, že stavební úřad nemůže prokázat, že vlastník tam třeba půl roku nebyl a že se tím pádem snad špatně staral a je tedy povinen zaplatit pokutu, ale jistě bude hledat, zda vlastník nestrpěl reklamní zařízení právě tím, že udělil souhlas, jako vlastník pozemku souhlas pro to, aby mohl zřizovatel reklamního zařízení na stavebním úřadu dostat stavební povolení.

A takto byl připraven celý tento paragraf, protože se setkáváme v praxi s touto skutečností, že bez souhlasu správního orgánu, ale se souhlasem vlastníka jsou umisťována reklamní zařízení a je velmi svízelné prosadit potom zákon.

Takto bych vnímal tento paragraf. Určitě tento krajní případ, kdy by vlastník se po několika letech dověděl, že na jeho pozemku stojí reklamní zařízení, určitě by byl řešen právě správním rozhodnutím, kdy není možné chtít po vlastníkov, aby trvale hlídal svůj pozemek a on také má právo svobody pohybu a jistě se nemusí zdržovat ani v místě pozemku nějak dlouhodobě. Ale jistě nesmí dát souhlas k tomu, to znamená, že tím by doložil, že strpěl to, že na jeho pozemku je postaveno zařízení v rozporu s jinými zákony.

Pan senátor Kopecký zde nastolil několik témat, která se týkají jen částečně tohoto zákona. Ale myslím, že reagoval na moje úvodní slovo, když jsem hovořil o tom, že jsem připraven na debatu.

Jsem přesvědčen, že všechny komunikace tak, jak předpokládá dosud ještě neschválená směrnice Evropského parlamentu a Rady, budou jednou moci být zpoplatněny. Předpokládá se, že to bude asi účinné do dvou let a směrnice by měla být schválena v letošním roce. Ona už je projednávána zhruba pět let a v prosinci loňského roku došlo k zásadnímu průlom, kdy bylo přijato kompromisní stanovisko mezi Evropskou komisí a parlamentním výborem pro dopravu, které umožňuje, že následná Rada ministrů může svým souhlasem už definitivně tuto normu uvést v platnost, už není potřeba projednávání ve třetím čtení v Evropském parlamentu.

Od budoucnosti si tedy slibujeme, že samozřejmě i další vlastníci komunikací, což jsou zejména kraje, mohou přistoupit k zpoplatnění komunikací. Bude to doplněním tohoto zákona. Musíme samozřejmě počítat s tím, že to není stát, který tyto komunikace vlastní, ale že jsou to veřejně právní korporace kraje, které budou mít své podmínky, zejména v tom, že budou jistě očekávat, že výnos zpoplatnění těchto komunikací bude příjmem krajů a nikoliv Státního fondu dopravní infrastruktury. A proto bude připravena novela zákona, která bude reagovat na tuto

směrnici hned, jak bude platná, takže do doby účinnosti jsme povinni jako členský stát harmonizovat naše právo.

Takže ano, výhled je zpoplatnění celé sítě státních silnic a dálnic s tím, že jejich majitelé s tím budou souhlasit. To je docela zásadní podmínka.

Druhá poznámka, která byla od pana senátora Kopeckého zmíněna okrajově, ale přesto je velmi důležitá. Tento zákon a tento způsob elektronického výběru zpoplatnění je vlastně jediná možnost, jak zpoplatnit nebo jak do zpoplatnění také započítat externí náklady, které ten který stát má s tím, že vozidla jezdí po komunikacích, to znamená, že to nejsou jen ty náklady, které má se stavbou, údržbou a opravami, ale jsou to i náklady, které jsou vyvolány dopravou.

Zatím tomu tak není a brání tomu jiná směrnice Evropského společenství, která stanovuje limitní sazby za časové zpoplatnění, zejména u tranzitu nákladních vozidel nad 12 tun. A ta je v současné době 8 eur a přes veškerou naši snahu, i mou osobní několikaletou se nepodařilo prosadit zvýšení této částky. Takže těch 240 Kč, které zaplatí za tranzit přes naše území nákladní vozidlo, které veze 40 tun nákladu, tak jistě není cenou, které by mohly konkurovat ceny na železnici, což zase jeden nákladní vagon je zhruba 40 tun, a ten, když projede naší republiku po stejné trase, z východu na západ, tak zaplatí zhruba 4krát tolik, 8krát, to je zase jiné číslo, které je ten rozdíl mezi zpoplatněním naší silnice v tom směru východ-západ a rakouské silnice, která je zpoplatněna výkonovým zpoplatněním. Takže právě to zavedení, ta harmonizace zpoplatnění je umožněna pouze tím, že se zavede úplně jiný způsob výběru, který je za ujetý kilometr.

Proč legislativa a realizace systému je připravena paralelně? To je otázka, kterou je možné zodpovědět tím, že to rozhodla tato vláda, nebo lépe řečeno předchozí vláda. A v té historii rozhodnutí je potřeba se vrátit do roku 2002, kdy v programovém prohlášení první vlády tohoto funkčního období, tedy pro ilustraci pana premiéra Špidly, se poprvé rozhodlo o tom, že si tato vládní koalice dala do svého programového prohlášení, že elektronické mýtné zavede během 4 let v ČR. Byl to velmi ambiciózní úkol už tehdy, protože v jiných státech zavedení tohoto mýta trvalo až 8 let, tzn. německý příklad, ve Švýcarsku to trvalo také zhruba 5 nebo 6 let, v Rakousku 5 let. A jsme třetí zemí EU, která vůbec k tomuto systému velmi složitěmu přistoupila, protože samotná ta příprava i vlastně to politické rozhodnutí je velmi složité. Konečně vidíte, jak probíhá ta debata. Je ovlivňována zejména těmi, kteří budou zatíženi těmi poplatky nového zpoplatnění. Protože těch 14 miliard se od někoho musí vybrat. A to je ten boj, který sledujeme. Tehdy se vláda rozhodla, že to připraví. Postupně se ten materiál připravoval, studie, a naši experti jezdili do zahraničí, abychom ten systém a zkušenosti přebrali. Teprve za vlády pana premiéra Grosse v lednu loňského roku byl předložen návrh, jak by v České republice mohlo to zpoplatnění vypadat. Tehdy se objevil první ucelený materiál, co všechno, na kterých komunikacích a jak by to mělo být zpoplatněno. Kam by měly jít finanční toky, kolik by to mělo zhruba stát, jaký by měl být ten dohled atd. Takže celkový materiál. Vláda řekla – no to je pěkné, samotné výběrové řízení bude trvat minimálně rok, vyhlášení, příprava. Další rok bude trvat realizace. Takže máme před sebou rok přípravy. Kdybychom měli teprve teď začít dělat zákon, to bychom měli také minimálně 8 - 9 měsíců, a teprve potom, tak to nemůžeme stihnout. Proto se vláda v lednu rozhodla, ano, připravíme výběrové řízení a zároveň připravíme příslušný zákon. Zákon byl připraven stejně rychle jako výběrové řízení, které začalo někdy před prázdninami. Také v červnu byl ve vládě schválen tento zákon a poskytnut z Poslanecké sněmovny. Už tady bylo řečeno, že v Poslanecké sněmovně to nabralo poměrně velké zpoždění. Výběrové řízení probíhalo paralelně právě proto, že vláda chtěla a

měla tu ambici zavést ještě za svého funkčního období tento nový způsob nebo systém, který pomůže a má ty efekty, o kterých jsem hovořil. I ta vládní krize přispěla k tomu na jaře loňského roku, že všechno nešlo tak rychle, jak by bylo asi dobré. Ale znovu říkám, to rozhodnutí bylo zcela pragmatické, protože bychom vlastně ten jeden celý rok ztratili včetně peněz, které jsou s tím spojené. Proč je rozdíl v nabídce 18 miliard, to je skutečně na hodně dlouhé povídání, které by měl předvést nějaký odborník. Já jsem byl informovaný členy za naše Ministerstvo dopravy v té výběrové komisi, byli tam dva z těch deseti lidí, tak mi říkali, že některé ty nabídky byly jaksi kvalitativně nesrovnatelné navzájem. Také proto některé nabídky byly z té soutěže vyřazeny, že nesplňovaly kvalifikační podmínky. Ten rozdíl určitě – čím je ten dodavatel toho systému a ten technologický integrátor, protože on dodává i služby zároveň, je zkušenější a schopnější, tak je asi také schopen více předvídat, co to bude stát. Já si myslím, že ta cena je úměrná, protože je to podnikatelský záměr, který se zaplatí za 7 měsíců. Je to smlouva na 5 let, a za 7 měsíců my, jako objednatel, budeme mít své finanční prostředky vráceny veškeré, a pak už bude každý rok jen splátka na služby. Protože celý ten systém se za těch 22 miliard se skládá – za prvé 4 miliardy je DPH, takže to stojí jako 18 miliard, z toho 15 miliard jsou služby za 5 let. Technologické služby za 5 let a 3 miliardy samotné – to je infrastruktura, která je s tím spojena. Takže infrastruktura se zaplatí i s těmi službami za ten první rok během 7 měsíců a potom už je to čistý výtěžek. Takže kdybychom vybrali tu nejdražší nabídku, tak je to pořád velmi výhodné. V Rakousku se celý ten systém zaplatil, myslím, za 9 měsíců. Německé údaje neznám. Musím říct, že německý systém má nevýhodu v tom, že je poměrně náročný technologicky. Zejména je drahý pro občasně uživatele dálnice. Kdo to nesleduje, tak vlastně ten německý systém je stejně spolehlivý jako je ten rakouský, ale má navíc uloženo Evropskou komisí, že musí být duální systém, tj. zaplacení toho vlastního poplatku. A ten duální systém spočívá v těch ručních terminálech, kde si občasní účastníci koupí nějakou délku trasy, a tento systém není kontrolovatelný. Tam si zaplatíte, máte jenom lísteček, nejste identifikovatelní bez toho, že vás kontrola zastaví, a při současném vybavení kamionové dopravy řidičů rádiovými stanicemi je prakticky nemožné takového řidiče zachytit a zkontrolovat. Takže to je ta nevýhoda toho systému německého a asi také ta kvalitativní garance 95procentní účinnosti celého toho systému bylo jedno z kritérií, které určitě provozovatelé systému zvažovali, pokud se chtěli přihlásit.

Jinak Pendolino 1. 2. – vyjede všech pět souprav. Takto jsou naše jednání vedena. To byla taková poznámka, abychom nedopadli jako Pendolino. Já doufám, že tak, jako bude Pendolino sloužit 30 let zákazníkům, doufám, že spokojeným zákazníkům, tak bude i elektronické mýtné sloužit velmi kvalitně a komfortně i pro další služby, které ještě pro dopravu potřebujeme, tzn. získávání datových souborů o chování dopravního proudu, tj. telematické služby, které nám budou všem pomáhat na silnicích, abychom byli informováni, co máme dělat, když nás něco bude nebezpečného čekat na naší cestě. Tolik k těm otázkám.

Přeji všem, aby zvážili dobře o přestávce svůj postoj k zákonu, a prosím je, aby zákon byl schválen.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji. Nyní, paní zpravodajko garančního výboru, prosím, abyste se vyjádřila také k proběhlé rozpravě.

Senátorka Soňa Paukrtová: Já bych závěrem konstatovala, že vystoupili celkem 3 senátoři, 2 senátorky. Že padl návrh na schválení návrhu zákona.

Současně máme usnesení Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu, které vám navrhuje přijmout pozměňovací návrh – tedy propustit do podrobné rozpravy a vrátit s tímto pozměňovacím návrhem Poslanecké sněmovně.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji. A vyhlašuji přestávku na porady klubů do 18.30 hodin.

(Jednání po přestávce opět zahájeno.)

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Vážené paní senátorky, páni senátoři, zazněla třikrát fanfára, takže se mi nezdá vhodné spustit ji počtvrté, ale před námi je hlasování, takže vás všechny prosím, abyste zaujali svá místa, už se nebudeme vyzývat znělkou.

Byl podán návrh schválit návrh zákona ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou. V sále je přítomno 76 senátorek a senátorů, to znamená, že kvorum je 39. O tomto návrhu zahajují hlasování.

Kdo je pro, nechť zvedne ruku a stiskne tlačítko ANO. Kdo je proti, nechť zvedne ruku a stiskne tlačítko NE. Děkuji vám.

Návrh na schválení byl zamítnut. Bylo to 391. hlasování této schůze. 76 přítomných, kvorum 39, pro se vyslovilo 36, 4 hlasy byly proti.

Otevírám proto podrobnou rozpravu. Hlásí se do ní pan senátor Volný.

Senátor Jaromír Volný: Dámy a pánové, právě dostáváme na stůl pozměňovací návrh paní kolegyně Seitlové. Velice podporuji přijetí tohoto pozměňovacího návrhu a myslím si, že když pan ministr jí odpovídal na její dotaz, jí plně neodpověděl a nevystihl podstatu věci.

Domnívám se, že jí šlo o to, že ona najednou přijde a zjistí, že na jejím pozemku stojí stavba, ke které se nikdo nehlásí. A pokud je to reálná stavba, ona přísně vzato by jí ani neměla bourat, ale měla by podat návrh na zahájení řízení k odstranění stavby a teprve až by stavební úřad pravomocně rozhodl, že se tato stavba má odstranit, pak by se měla zbourat. A následuje další fáze, kdo bude toto zbourání platit. Pokud ona na to nebude mít peníze, nebo nebude ochotna na to peníze věnovat, bude to případ, že tam strpí tuto stavbu. Jak dlouho jí tam ale strpí a jak se v takovýchto případech bude postupovat?

Myslím si proto, že pozměňovací návrh paní kolegyně Seitlové, ve kterém se slovo „strpí“ vypouští, je zcela namístě a doporučuji, abychom tomuto pozměňovacímu návrhu vyhověli.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane kolego, a ptám se, kdo další se hlásí do podrobné rozpravy? Paní kolegyně Seitlová. Prosím.

Senátorka Jitka Seitlová: Pane ministře, pane předsedající, nyní bych měla v podrobné rozpravě předložit svůj pozměňovací návrh, aby byl následně hlasovatelný, protože nebyl součástí tisku. Byl vám rozdán.

Navrhuji, aby v článku 1 bodu 53 v § 42a v odstavci 6 a v § 42b odstavci 4 slovo „strpí“ bylo nahrazeno slovem „umožní“.

Tento návrh byl zpracován po konzultaci s legislativou. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji a ptám se, kdo další se hlásí do rozpravy? *(Nikdo.)* Podrobnou rozpravu proto končím.

Ptám se pana navrhovatele, zda chce vystoupit a v podrobné rozpravě něco říci? *(Nepřeje.)*

Paní zpravodajko, prosím, abyste se vyjádřila k proběhlé rozpravě. Prosím.

Senátorka Soňa Paukrtová: Myslím si, že všechno už bylo řečeno, takže chci jenom říci, že v podrobné rozpravě vystoupil jeden senátor a jedna senátorka.

Chtěla bych konstatovat, že máme jednak pozměňovací návrh paní kolegyně Seitlové, jednak pozměňovací návrh Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, paní zpravodajko, a žádám vás, abyste v souladu s jednacím řádem Senátu přednášela pozměňovací návrhy, které zde zazněly, abychom o nich mohli hlasovat.

Senátorka Soňa Paukrtová: Oba pozměňovací návrhy se týkají úplně jiných ustanovení, takže vám navrhuji, abychom nejprve **hlasovali o pozměňovacím návrhu výboru, který máte v tisku č. 226**, a pak vám navrhuji, abychom hlasovali o pozměňovacím návrhu paní kolegyně Seitlové.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, paní kolegyně, a ptám se pana navrhovatele, jaké má stanovisko k předloženému pozměňovacímu návrhu? *(Nesouhlasné.)*

Jaké stanovisko má paní zpravodajka?

Senátorka Soňa Paukrtová: Jsem v poněkud schizofrenním postavení, protože jako zpravodajka výboru jsem vám předložila pozměňovací návrh, jako senátorka ho nedoporučuji.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Dobře. Slyšeli jste stanoviska, takže zahajují hlasování o tomto pozměňovacím návrhu.

Kdo je pro, ať stiskne tlačítko ANO a zvedne ruku. Kdo je proti, ať stiskne tlačítko NE a zvedne ruku. Děkuji.

Konstatuji, že v hlasování č. 192 se ze 75 přítomných senátorek a senátorů při kvoru 38 pro vyslovilo 42, proti byli čtyři. Tento **návrh byl přijat**.

Prosím o předložení dalšího návrhu.

Senátorka Soňa Paukrtová: Dále máme **pozměňovací návrh paní kolegyně Seitlové**.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Jaké je vaše stanovisko, pane předkladateli? *(Nesouhlasné.)*

Paní zpravodajko? *(Také nesouhlasné.)* Budeme proto hlasovat. Zahajují hlasování.

Kdo je pro tento pozměňovací návrh, ať zvedne ruku a stiskne tlačítko ANO. Kdo je proti, ať zvedne ruku a stiskne tlačítko NE. Děkuji.

Konstatuji, že v hlasování pořadové číslo 193 se ze 75 přítomných senátorek a senátorů při kvoru 38 pro vyslovilo 35, proti byli dva. **Návrh byl přijat**.

Senátorka Soňa Paukrtová: Tím jsme vyčerpali všechny předložené pozměňovací návrhy.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, paní zpravodajko, a nyní přistoupíme k **hlasování o tom, zda návrh zákona vrátíme Poslanecké sněmovně ve znění přijatých pozměňovacích návrhů.**

V sále je přítomno 75 senátorek a senátorů, aktuální kvorum je 38. Zahajuji hlasování.

Kdo je pro, ať zvedne ruku a stiskne tlačítko ANO. Kdo je proti, ať zvedne ruku a stiskne tlačítko NE. Děkuji.

Konstatuji, že v hlasování pořadové číslo 194 se ze 75 přítomných senátorek a senátorů při kvoru 38 pro vyslovilo 44, proti byli dva. Tento **návrh byl přijat.**

Nyní v souladu s usnesením Senátu č. 65 z 28. ledna 2005 pověříme senátory, kteří odůvodní usnesení Senátu na schůzi Poslanecké sněmovny. Navrhují, aby jimi byli paní senátorka Soňa Paukrtová a pan senátor Milan Balabán a zároveň se jich ptám, zda s touto rolí souhlasí? (*Oba s návrhem souhlasí.*)

O tomto návrhu na pověření zahajuji hlasování. Kdo jste pro, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko ANO. Kdo jste proti, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko NE.

Konstatuji, že v hlasování pořadové číslo 195 se ze 74 přítomných senátorek a senátorů při kvoru 38 pro vyslovilo 61, proti nebyl nikdo. Tento návrh byl přijat.

Děkuji navrhovateli a zároveň i paní zpravodajce a končím projednávání tohoto bodu.

Dalším bodem našeho jednání je:

Návrh senátního návrhu zákona Mandátového a imunitního výboru, kterým se mění zákon č. 238/92 Sb., o některých opatřeních souvisejících s ochranou veřejného zájmu a neslučitelnost některých funkcí, zákon o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů.

Projednávání tohoto návrhu jsme přerušili v obecné rozpravě ve druhém čtení. Prosím pana navrhovatele senátora Jana Hadravu a zpravodaje garančního výboru pana senátora Jaromíra Volného, aby zaujali svá místa u stolku zpravodajů. Jsme v obecné rozpravě. Kdo se hlásí do obecné rozpravy? Pan senátor Volný se do obecné rozpravy přihlásil.

Senátor Jaromír Volný: Dámy a pánové, budu vystupovat v dvojediné roli, tzn. jak senátor, který se přihlásil do rozpravy, tak jako garanční zpravodaj si dovoluji zrekapitulovat poslední vývoj, abychom věděli, jaký je stav.

Zopakoval bych, že oba výbory, jak Mandátový a imunitní, tak Ústavně-právní, nepřijaly v této věci žádné usnesení, což znamená, že na těchto výborech neprošly žádné návrhy, ať už schválit, nebo zamítnout.

Pokud mám zrekapitulovat dosavadní rozpravu, řekl bych, že ani v rozpravě zatím nepadly žádné návrhy. Mám trochu pochybnosti nad formulací z vystoupení kolegy Kubery, který podle stenozáznamu říkal: „Já jsem pro zamítnutí tohoto návrhu zákona a v budoucích jednáních...“ nyní přerušil svou řeč a reagoval na nějakou připomínku z pléna. Nevím, zda to znamená, nebo neznamená návrh na zamítnutí. Protože jsem názoru, že zákon by měl být zamítnut, výslovně navrhuji zamítnutí tohoto zákona.

Tady šlo mj. i o spor, zda to, co se stalo, má napravit ten, kdo tento stav zavinil, nebo za něho Senát. Dovolil bych si ještě polemizovat s tím, co tady řekl pan kolega Stodůlka. Podle stenozáznamu říkal: „To, že se tady operuje tím, že to má spravit ten, kdo tento stav zavinil, také jsem uvažoval nad tím, když můj syn kdysi

v první třídě rozbil ve škole okno, tak jsem také mohl říci naprav to. Musel jsem to vyřešit já. Budme zodpovědnější v této věci.“

Tady je rozdíl v tom, že jeho synovi bylo šest let a rozbité okno nemohl finančně ani právně napravovat. Tam bylo na místě, že to za něho napravil jeho otec.

My jsme ale v jiné pozici, jak vyplývá z nálezů Ústavního soudu, kde je informace, že tuto situaci zavinil předseda Poslanecké sněmovny s podporou Organizačního výboru. Při jednáních tady jsme viděli, že se v tom velice angažovali pánové poslanci Koudelka a Kala. Jsou-li poslanci, musí jim být nejméně 21 let, musí mít způsobilost k právním úkonům atd. Na rozdíl od syna pana kolegy Stodůlky to napravit mohli. Tolik jsem chtěl zrekapitulovat a vrátit se ještě k minulé rozpravě. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji, pane kolego. Jako další je přihlášen pan senátor Stodůlka. Dávám mu slovo.

Senátor Jiří Stodůlka: Vážený pane předsedající, dámy a pánové, nelze mlčet na tyto argumenty, které se mi zdají být úsměvné. To, že jsem někoho přirovnal k šestiletému synovi, svědčí o tom, že nemám vyšší mínění o aktérech, kteří tento stav způsobili. To už je jiná kapitola. Mám pocit, že operovat tím, aby vždy napravoval chybu ten, kdo ji způsobil, v legislativě by znamenalo, že bychom s legislativou zamrzli, že bychom s tím příliš nepohnuli. Nedokáží si dost dobře představit, že by někdo mohl být najednou osvícen a přijít na jinou myšlenku, že by měl něco po sobě léčit. To se opravdu nedočkáme.

Na rozdíl od pana kolegy navrhuji tento návrh zákona schválit. Říkám to s plným vědomím toho, že Poslanecká sněmovna před několika hodinami schválila nový zákon o střetu zájmů, nad jehož podobou se tady budeme zanedlouho podívat. To je věc, kterou říkám s plnou vážností. Dávám vám na výběr: možná mít ne příliš kvalitní zákon původní, obnovený po zásahu Ústavním soudem, po vyprázdnění některých ustanovení Ústavním soudem, nebo se potýkat s tím, co bylo dnes s obrovským populismem schváleno v Poslanecké sněmovně. Bude to jistě pozitivně kvitováno, jak se budeme sami pokutovat za nedodržování všeho možného, za nehlášení tenisek z Vietnamu atd. Všechno si přečtete, navíc rozšířeno o všechny vojáky, policajty atd.

Vážení kolegové, domnívám se, že by bylo dobré zvláště vyřešit tu věc, na kterou jsem minule apeloval. Náš proces případného schválení má význam v tom smyslu, že potvrzujeme, že Ústavní soud svým derogačním nálezem opravdu vyprazdňuje zákon, který je pak k nepotřebě. To je potřeba si uvědomit. Pokud alespoň jedna komora Parlamentu přijme tuto teorii, tak mám pocit, že i to je dostatečný důvod pro to, abychom věc posoudili. Nehledejte v tom jiné postranní úmysly, protože ty tam opravdu nejsou. Jsem si vědom, že existuje několik hvězdiček před členy této vážené komory, které jim nařizují nebo radí způsob hlasování nad touto normou, ale argumenty, které zde přednáší pan kolega Volný, ať to spraví, kdo to způsobil, to je nedůstojné této komory.

Ještě jednou připomínám – navrhuji schválit. Děkuji vám.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane kolego. Dalším přihlášeným je kolega Kubera, připraví se pak kolega Hadrava.

Senátor Jaroslav Kubera: Vážený pane předsedající, kolegyně a kolegové, já mám jenom strohé útržky z toho, co dnes schválila s velkou pompou Poslanecká

sněmovna, a má pravdu kolega Stodůlka, budete se tomu všichni divit. Nicméně ztrácíme zbytečně čas. Jednak se dostaneme do problémů, zejména dostaneme do problémů dva předsedy Mandátových a imunitních výborů, protože pokud přistoupíme na teorii kolegy Stodůlky, tak samozřejmě pak byly nelegálně vydávány všechny ty věci, které se staly a může z toho být problém, že tato společnost je nemocná tím, že stále hledá kauzy a z toho že se dá šikovně udělat velká kauza. Naštěstí poslanci, jak to bývá obvyklé, obklíčili sami sebe a v návalu populismu si neuvědomili, co si tam vlastně všechno schválili. Naše snaha tady bude naprosto marná, protože cokoliv s tím zákonem uděláme, tak v předvolební době pod velkým tlakem poslanci stejně prohlasují svůj návrh. A praxe, která už vyléčila, nebo nevyléčila pana poslance Kalu, to nevím, mám pocit, že nevyléčila, protože v tomto smyslu on je nevyléčitelný, tak ta praxe zase ukáže znovu to, jak hledají čertovo kopýtko tam, kde není, že to čertovo kopýtko je v jiných zákonech, v těch, co tady schvalujeme tento týden, tam je skryta korupce, tam jsou skryty tyto manýry a žádný tento zákon o střetu zájmů, který dnes přijala Poslanecká sněmovna, jak se záhy ukáže, nic nevyřeší, než to, že některá média budou mít vždy každý rok velkou příležitost o něčem psát, zejména když si najdou na internetu, co si koupil ten či onen soudce nebo kdo si koupil mikrovlnku. Ale ten výsledek je předem daný. V tomto období ten zákon není možné, není přijatelné nepřijmout pro Poslaneckou sněmovnu, protože oni se tak bojí sami sebe, že včera všichni, kteří mluvili o tom, že poslanec, který se vzdá mandátu, by neměl brát žádné odchodné, tak tam se nenašel ani jeden jediný, který by řekl opravdový svůj názor, že je to nesmysl, a jak byli pod tím tlakem, tak všichni říkali, patří jim to, protože já nakonec neodstupuji, tak co by ten, co odstupuje, něco bral. To je takový ten český přístup, který tu zafungoval s auty funkcionářů, funguje stále se zmrazením platů, které si vymyslel pan premiér Špidla, aby poté bral 518 tisíc měsíčně v Bruselu a vůbec se nestydí. A zmrazování už teď žádný význam nemá, ale hraje se to pořád znovu, pořád dokola, že dokonce i vážený pan poslanec Jičínský musel na to už dnes reagovat v Právu konstatováním, že jsou i jiné důležitější věci. Myslím si tedy, že ten důvod není, že o žádných hvězdičkách... Pane předsedající, vyřídte panu kolegovi, že oni mají křížky, my hvězdičky (*oživení v sále*), ale tady to opravdu není o hvězdičkách, tady skutečně v tuto chvíli už to nemá ani žádný politický náboj.

Já tedy jenom, co říkal kolega Volný, bylo to tehdy, můj návrh byl zamítnut, ale pak mě někdo rozrušil a přerušil jsem svoji milou řeč.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane kolego. Vyřizují váš vzkaz a slovo má pan kolega Hadrava, připraví se kolegyně Rögnerová.

Senátor Jan Hadrava: Dámy a pánové, pane předsedající. On někdy ten populismus je k něčemu dobrý, neboť vede k jakési, byť možná hrané sebereflexi. Já jsem si pozorně četl například rozhovor našeho bývalého kolegy Mirka Topolánka v Respektu, kde říká, že ODS se bude především soustředit na antikorupční zákony, jako je zákon o střetu zájmů, a že každý poslanec, starosta a jiný představitel státní moci se musí smířit s tím, že vstupuje na pole, kde bude nahlíženo tedy do jeho ekonomického soukromí.

To je nepřesná citace, ale v tomto smyslu tam velice plédoval za zákon o střetu zájmů. A možná, že je to v rámci toho populismu, jak o něm hovoří kolega Kubera, ale volby a čas před volbami má tyto důsledky a já jsem za ně rád, že se ty

názory mění i u bývalého kolegy, který vyšel z tohoto prostředí a který měl konzervativnější přístup k těmto tzv. „populistickým“ normám.

Já vím, že korupci samozřejmě neřeší a nevyřeší tento zákon, ale je aspoň malým kamínkem do toho řekněme boje s korupcí a především je to vlastně jednoduchý zákon o tom, že státní úředník nebo poslanec, senátor nebo starosta určitým způsobem ukazuje, že svoji funkci nezneužil ke svému osobnímu prospěchu.

Ale přesto se domnívám, aby tady proti sobě byly dva zákony, kdy jeden jde z Poslanecké sněmovny, druhý by šel od nás do Poslanecké sněmovny, tak i v takové té výzvě, kterou tady máme od kolegy Stodůlky, kterou se budeme zabývat, aby těch norem neběhalo po Parlamentu příliš a abychom některé věci nedublovali, tak si myslím, jestli bychom ještě nemohli s projednáváním tohoto zákona posečkat, ještě prodloužit projednávání. Uvidíme, jak dopadne zákon o střetu zájmů, který přijde z Poslanecké sněmovny. A proto navrhuji procedurálně, abychom projednávání tohoto bodu ještě odročili a vyčkali času, abychom si tady protisměrně neposílali zákony. Vždyť je celkem logické a přirozené, že Poslanecká sněmovna, když takovou masivní většinou schválila napříč všemi stranami svůj zákon o střetu zájmů, nebo vládní návrh zákona o střetu zájmů, tak z logiky věci vyplývá, že by nemohla hlasovat pro tento mělký - z hlediska jejich zákona dnes schváleného - zákon, nebo když už odhlasovala jeden, proč by hlasovala o stejném.

Čili navrhuji ještě odročení v případě, že by nějakým způsobem zákon o střetu zájmů, který nám přijde z Poslanecké sněmovny, neprošel Parlamentem, a teďka myslím obě komory, tak by tady byl k dispozici náš řekněme napravující zákon o střetu zájmů, tedy zákon původní, který napravuje jenom ta bílá místa, která vymizíkoval Ústavní soud. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Pane kolego, já беру váš návrh jako procedurální, ale měl byste říci, do kdy navrhujete jeho odročení, aby byl tento návrh úplný.

Senátor Jan Hadrava: Myslím si, že předsedkyně Mandátového a imunitního výboru kolegyně Rögnerová mě doplní.

Senátorka Helena Rögnerová: Pane předsedající, já bych to upřesnila, ale paní kolegyně...

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Ano, já jí dám hned slovo, ale řekněte, do kdy.

Senátorka Helena Rögnerová: Myslím si, že bychom to měli odročit do doby projednání v orgánech Senátu návrhu zákona o střetu zájmů, který byl schválen Poslaneckou sněmovnou na její 53. schůzi.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Dobře, děkuji. Slovo má jako předsedkyně klubu paní kolegyně Paukrťová s právem přednostním.

Senátor Tomáš Julínek: Já jsem se také hlásil.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Paní kolegyně se hlásila dřív.

Senátorka Soňa Paukrtová: Já se moc omlouvám, ale chci jenom říci, že se blíží 19. hodina, takže jsem vás chtěla poprosit, abychom doprojednali tento bod, tzn. návrh senátního návrhu zákona Mandátového a imunitního výboru, dále vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu ČR Protokol k Úmluvě a usnesení Stálé komise Senátu pro Ústavu ČR a parlamentní procedury.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Zazněl procedurální návrh, abychom naše jednání ukončili projednáním všech bodů, které máme na pořadu schůze.

O tomto návrhu dávám hlasovat. Všichni vědí, o čem budeme hlasovat.

Zahajuji hlasování. Kdo jste pro, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko ANO. Kdo jste proti, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko NE.

Konstatuji, že hlasování pořadové číslo 196 se ze 71 přítomných senátorek a senátorů při kvoru 36 pro vyslovilo 25, proti byli tři. Tento návrh nebyl přijat.

Budeme tedy pokračovat v projednávání s tím, že nemůžeme o návrzích hlasovat.

Můžeme ještě hlasovat o procedurálním návrhu na přerušení projednávání tohoto bodu.

Senátor Tomáš Julínek: Ještě zde byl podán návrh o hlasování po 19. hodině.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Ale, pane kolego, to neprošlo.

Senátor Tomáš Julínek: Já ten návrh zopakuji, to bylo zmatečné hlasování, protože my jsme nevěděli, o kterém procedurálním návrhu hlasujeme, jestli o přerušení bodu, anebo jestli hlasujeme o hlasování po sedmé hodině.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Já se opravuji, předchozí hlasování bylo podle předsedy klubu zmatečné a budeme znovu hlasovat. Budeme hlasovat o tom, že budeme pokračovat v projednávání těch bodů, které jsou zařazeny jako zákony na program naší schůze.

Zahajuji hlasování. Kdo jste pro, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko ANO. Kdo jste proti, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko NE. Konstatuji, že v hlasování pořadové číslo 197 se ze 71 přítomných senátorek a senátorů při kvoru 36 pro vyslovilo 43, proti byli 2. Tento návrh byl přijat. Já jsem, kolegové, přesvědčen, že hlasování jsme zahájili před 19. hodinou, takže hlasování je v pořádku.

Nyní zazněl procedurální návrh kolegy Hadravy, abychom odročili projednávání toho bodu do doby, než bude zařazen na naše jednání obdobný zákon o střetu zájmů, který přijala dnes Poslanecká sněmovna. Rozuměli všichni, o čem budeme hlasovat? Prosím, pan kolega Volný má technickou připomínku.

Senátor Jaromír Volný: Já si nejsem jist, pane předsedající, myslím si, že v této chvíli nemůžeme hlasovat o tom odročení, protože § 130 odst. 2 jednacího řádu, tzn. druhé čtení návrhu senátního zákona, říká, že lze podávat tyto návrhy: Za první návrh na vrácení, za druhý návrh za schválení, za třetí návrh na zamítnutí, za čtvrtý návrh na odročení, a v odst. 4 se říká, že o návrzích uvedených v odst. 2 se hlasuje v pořadí tam uvedeném. Takže pokud tady padly návrhy na schválení, zamítnutí a odročení, tak se musí potom o nich hlasovat v pořadí tam uvedeném. Pokud bych se snad mýlil, tak mě vyveďte z tohoto omylu, ale myslím si, že je to tak.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám za vaši připomínku. Na minutu přerušuji schůzi, poradím se s vykladači našeho pracovního řádu.

(Jednání po přestávce opět zahájeno.)

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Kolegyně a kolegové, budeme pokračovat. Výklad je ten, že tento návrh není procedurální, procedurální by byl přerušit, takže je to jeden z návrhů, takže budeme hlasovat v tom pořadí, jak nám přečetl pan kolega Volný. Takže budeme pokračovat a do rozpravy obecné je přihlášen pan kolega Pospíšil, má slovo. Prosím.

Senátor Jiří Pospíšil: Pane předsedající, dámy a pánové, mně nezbyvá, než mluvit zase o skutečnosti, jaká je. A já nemám rád, když se zákonu o střetu zájmů říká, že je to zákon protikorupční, protože za celou dobu své platnosti se nikdy jako protikorupční neprojevil. Ani jednou, vůbec nijak se neprojevil. Naopak mně by nevadilo, kdyby se mu říkalo, že je to zákon proti slušným lidem, protože hodně slušných lidí už poškodil. A desítky a stovky dalších lidí slušných strávily spoustu času nad tím a trápily se, jak vyplňovat ty kolonky na těch stránkách. Vedlo to nejvýše k tomu, že třeba přišli o svůj mandát v různých zastupitelstvech. Je to podivná představa, že když něco nazveme něčím, čím to není, tak že to proti tomu bude fungovat. A když zjistíme, že to nefunguje, tak že když to budeme dělat intenzivněji a rozšíříme to na větší okruh, tak že to fungovat začne. Je to strašně podivná představa, která nemá nic společného ani se zkušeností lidskou, když něco nefunguje, tak tím, že to děláte intenzivněji, tak to fungovat nezačne. Vyzkoušejte si to, nebudu tady uvádět příklady, většinou by byly dost srandovní.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane kolego, slovo má kolegyně Rögnerová, připraví se kolega Volný.

Senátorka Helena Rögnerová: Děkuji, pane předsedající, dámy a pánové, ta debata už se vede strašně dlouho o zákonu o střetu zájmů a o jeho nedostatečnosti se hovoří podle mé paměti pět let a myslím si, že to patří k civilizované evropské demokratické společnosti, aby měla zákon o střetu zájmů, a to, že ten, který je nebo byl do té doby, než Ústavní soud zasáhl, že byl nedostatečný, to víme všichni, takže já také vítám iniciativu, která přišla z Poslanecké sněmovny. Uvidíme, v jaké podobě ten zákon sem dostaneme, abychom se s ním mohli detailně seznámit, ale myslím si, že opravdu Senátu nesluší, když už i Poslanecká sněmovna se shodla napříč politickým spektrem, nikdo dnes nehlasoval proti, tak aby Senát, který je přece jenom jakousi komorou, která má odstup od věci, tak aby se angažoval v tom, abychom neměli žádný zákon o střetu zájmů a trochu to znevažoval, tak to mi přijde neadekvátní, ale asi už ta debata nemá cenu, teď něco prohlasujeme, je trošičku v rozporu, když budeme mít proti sobě dvě normy, jedna v té původní podobě a proti ní novela, která přijde z Poslanecké sněmovny. Proto tady byl ten návrh na odročení, protože zase se domnívám, že kdyby náhodou bylo výsledkem, že nebude žádný zákon, a výsledkem diskuse, jak špatný zákon máme, že jsme si nechali prázdná místa v tom zákonu a vlastně jsme se osvobodili od toho minima, co nám ten zákon ukládal, tak to by bylo opravdu tristní a myslím si, že každý z nás, kdo vstupuje do politiky, tak musí být připraven na to, že ty karty vyloží, a jde o to, aby ty podmínky byly spravedlivě deklarovány. Víte, že jsme měli s tímto zákonem problém, že nebylo jasné, když někdo nepřiznává, zda má, nebo nemá příjmy, tyto věci by se v tom

zákoně měly odstranit, a myslím si, že všechny společnosti mají zákony o střetu zájmů a nevím, proč by naše společnost tento zákon mít neměla, navíc víte sami zase napříč politickým spektrem, že každou chvíli se zde objevuje korupční jednání, tak nevím, jak se k tomu můžeme stavět tak, že to nepotřebujeme, tomu já nerozumím, ale opět pléduji za to, aby byl podpořen návrh na odročení, protože ten je v současné situaci nejrozumnější. Děkuji vám.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, paní kolegyně. Posledním přihlášeným je kolega senátor Volný. Má slovo.

Senátor Jaromír Volný: Já bych jenom krátce reagoval na slova pana kolegy Stodůlky, který jaksi princip, když někdo něco zaviní, má to i napravit, který jsem tady vyslovil, prohlásil za nesmyslný, nebo tyto argumenty za nesmyslné, já to neberu nijak osobně, mně se zdá ten princip správný, ale hlavně bych chtěl říci, že já mám samozřejmě jiné důvody, které už jsem řekl v prvním čtení tohoto zákona, je nutno si uvědomit, že jak Ústavní soud, tak Poslanecká sněmovna, tak vláda ve svých rozhodovacích procesech se nechovají konzistentně, tzn. Ústavní soud ve svých rozhodnutích, Poslanecká sněmovna ve svém hlasování a vláda ve svých návrzích v minulosti jednou rozhodovaly nebo navrhovaly nebo hlasovaly tak, jako kdyby zákon obživil, podruhé jako kdyby neobživil apod., takže tato situace není úplně jasná. Také mám své pochybnosti o tom, v jakém znění by se nám tento návrh vrátil z Poslanecké sněmovny zpět atd., čili to je úplná tečka za mými vystoupeními.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane kolego. Ptám se, jestli se ještě někdo hlásí do obecné rozpravy? Nikoho přihlášeného nemám, takže obecnou rozpravu končím. Ptám se pana navrhovatele, jestli se chce vyjádřit k obecné rozpravě? Nechce. Ptám se zpravodaje Mandátového a imunitního výboru pana senátora Stodůlky, zda se chce vyjádřit k proběhlé rozpravě? Nechce. A prosím pana zpravodaje garančního výboru, aby se vyjádřil k obecné rozpravě. Prosím.

Senátor Jaromír Volný: Já už se k obecné rozpravě k meritu věci nebudu vyjadřovat, pouze bych připomněl, že byly podány tři návrhy, schválit, zamítnout a odročit, a podle jednacího řádu v tomto pořadí o nich budeme hlasovat.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám. Já si dovolím vás svolat k hlasování a budeme hlasovat přesně v tom pořadí, které jste nám sdělil.

Budeme hlasovat o návrhu schválit návrh senátního návrhu zákona tak, jak jej předložil Mandátový a imunitní výbor. V sále je přítomno 70 senátorek a senátorů, potřebný počet pro přijetí je 36.

Zahajuji hlasování. Kdo jste pro, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko ANO. Kdo jste proti, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko NE. Konstatuji, že v hlasování pořadové číslo 198 se ze 71 přítomných senátorek a senátorů při kvoru 36 pro vyslovilo 18, proti bylo 11, tento návrh nebyl přijat.

Další návrh, o kterém budeme hlasovat, je **návrh zamítnout návrh zákona**. Konstatuji, že aktuálně je přítomno 71 senátorek a senátorů, kvorum potřebné pro přijetí tohoto návrhu je 36.

Zahajuji hlasování. Kdo jste pro, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko ANO. Kdo jste proti, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko NE. Konstatuji, že v hlasování pořadové číslo 199 se ze 71 přítomných senátorek a senátorů při kvoru 36 pro vyslovilo 37, proti bylo 24, tento **návrh byl přijat** a návrh zákona byl zamítnut.

Končím projednávání tohoto bodu, děkuji navrhovateli a všem zpravodajům. Přihlásil se pan ministr Šimonovský, prosím, pane ministře, máte slovo.

Senátor Milan Šimonovský, místopředseda vlády ČR: Pane místopředsedo, dámy a pánové, vystupuji s protokolárním návrhem, a to takovým, že navrhuji, aby bod č. 48, senátní tisk č. 139 byl předřazen před bod č. 46, senátní tisk č. 141. Zdůvodnění je takové: Jsem předkladatelem bodu č. 48 a o půl osmé mně začíná vláda, kde také předkládám některé body a nemohu bohužel být na obou místech zároveň. Pokud to nebude schváleno, tak jsem připraven obhajovat tento zákon na další schůzi Senátu, bohužel dnes už po půl osmé nemohu. Promiňte. Aby byl bod č. 48 zařazen teď, tzn. že 46 je vypuštěn a tisk č. 149, což je bod č. 47. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: O tomto návrhu na změnu programu bychom měli bezprostředně hlasovat, tzn. abychom projednávali bod, tisk č. 139 nyní.

Zahajuji o tomto hlasování. Kdo jste pro, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko ANO. Kdo jste proti, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko NE. Konstatuji, že v hlasování pořadové číslo 200 se ze 69 přítomných senátorek a senátorů při kvoru 35 pro vyslovilo 62, tento návrh byl přijat.

Dalším bodem našeho jednání je nyní

Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu návrh na ratifikaci Protokolu k Úmluvě o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR)

Návrh jste obdrželi jako **senátní tisk č. 139** a uvede jej ministr dopravy Milan Šimonovský, kterému uděluji slovo.

Senátor Milan Šimonovský, místopředseda vlády ČR: V první řadě vám všem děkuji za možnost, abych tento zákon mohl dnes předložit. K tomuto protokolu bych chtěl jen říci, že celá Úmluva o smlouvě o mezinárodní silniční dopravě zboží (CMR) byla sjednána v Ženevě už v roce 1956 a my jsme k ní přistoupili jako právní předchůdce České republiky v roce 1974, a tato úmluva se zabývá problematikou odpovědnosti dopravce za škodu na nákladu v mezinárodní silniční dopravě. Prostřednictvím této úmluvy byla odpovědnost za škodu na nákladu v mezinárodní silniční dopravě nastavena tak, že dopravci ze všech států, kteří k úmluvě CMR přistoupili, odpovídali za tuto škodu ve stejné výši.

V roce 1978 byl sjednán dodatek k této úmluvě, tzv. Protokol CMR, kterým byla odpovědnost dopravce za škodu na nákladu snížena. K tomuto protokolu však Česká republika, ani její právní předchůdci, nepřistoupili. Dopravci ze států, které k protokolu přistoupily, jsou od přijetí Protokolu CMR odpovědní za škodu na nákladu v nižším limitu než dopravci ze států, kteří jsou vázáni pouze původní úmluvou.

Vzhledem k tomu, že v současné době činí rozdíl mezi odpovědností podle původní úmluvy, kterou jsme vázáni my a naši dopravci, a podle protokolu téměř čtyř a půl násobek, dostávají se čeští dopravci ve srovnání s dopravci ze států, kteří k protokolu přistoupili, do velmi nerovnoprávného postavení, které zvyšuje jejich konkurenceschopnost.

Proto žádám vážený Senát, aby souhlasil s přistoupením k tomuto protokolu, a tím sjednotíme postavení českých dopravců v oblasti odpovědnosti za škodu na

nákladu v mezinárodní silniční dopravě s postavením jejich konkurence ze zahraničí. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane ministře, a prosím vás, abyste zaujal místo u stolku zpravodajů. Návrh projednal Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost, který přijal usnesení, jež vám bylo rozdáno jako senátní tisk č. 139/2. Zpravodajem výboru byl určen pan senátor Alexandr Novák. Následně návrh projednal Výbor pro záležitosti Evropské unie a přijal usnesení, které vám bylo rozdáno jako senátní tisk č. 139/3. Zpravodajem výboru byl určen pan senátor Miroslav Škaloud. Garančním výborem je Výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu. Tento výbor přijal usnesení, jež jste obdrželi jako senátní tisk č. 139/1. Zpravodajem výboru je pan senátor František Kopecký, kterého žádám, aby nás seznámil se svou zpravodajskou zprávou. Pane senátore, prosím, máte slovo.

Senátor František Kopecký: Děkuji vám, pane předsedající, budu velice stručný. V první řadě bych chtěl říct, že tato zpráva bude společná se zpravodajem Alexandrem Novákem za Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost. Pan ministr uvedl velmi podrobně a výstižně celý protokol, neměli jsme s tím problém při projednávání v hospodářském výboru. Ten protokol bude mít pozitivní vliv na české dopravce a zvýší jejich konkurenceschopnost.

Dovolte mi, abych přednesl usnesení, nejdříve usnesení Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost. V obou výborech jsme dospěli ke stejnému závěru.

Po odůvodnění zástupce předkladatele Ing. Jiřího Kubínka, náměstka ministra dopravy ČR, zpravodajské zprávě senátora Alexandra Nováka a po rozpravě výbor doporučuje Senátu PČR vyslovit souhlas s ratifikací Protokolu k Úmluvě o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě, za druhé určuje zpravodajem výboru pro jednání na schůzi Senátu senátora Alexandra Nováka a za třetí pověřuje předsedu výboru senátora Josefa Jařaba, aby toto usnesení předložil předsedovi Senátu Přemyslu Sobotkovi.

Obdobné usnesení přijal Výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu, kdy rovněž po úvodním slově zástupce předkladatele Ing. Jiřího Kubínka, náměstka ministra dopravy ČR, po zpravodajské zprávě senátora Františka Kopeckého, kterou přednesl senátor Igor Petrov, a po rozpravě za první výbor doporučuje Senátu PČR vyslovit souhlas s ratifikací Protokolu k Úmluvě o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě, za druhé určuje zpravodajem výboru pro jednání na schůzi Senátu senátora Františka Kopeckého a za třetí pověřuje předsedu výboru senátora Milana Balabána, aby toto usnesení předložil předsedovi Senátu.

Děkuji za pozornost a doufám, že pan ministr stihne zasedání vlády.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane kolego. Ptám se pana kolegy Škalouda, jestli si přeje vystoupit? Nepřeje. Otevírám obecnou rozpravu. Kdo se hlásí do obecné rozpravy? Nemám nikoho přihlášeného, tak obecnou rozpravu končím.

Nepředpokládám, že jak pan ministr, tak pan garanční zpravodaj by se chtěli vyjádřit k rozpravě, která nezazněla. Byl podán návrh dát souhlas k ratifikaci, takže přistoupíme k hlasování.

Senát dává souhlas k ratifikaci Protokolu k Úmluvě o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě.

V sále je aktuálně přítomno 65 senátorek a senátorů, potřebné kvorum je 33. Zahajují hlasování.

Kdo je pro, ať zvedne ruku a stiskne tlačítko ANO. Kdo je proti, ať zvedne ruku a stiskne tlačítko NE. Děkuji.

Konstatuji, že v hlasování pořadové číslo 201 se ze 65 přítomných senátorek a senátorů při kvoru 33 pro vyslovilo 60, proti nebyl nikdo. Tento **návrh byl přijat**.

Děkuji panu navrhovateli a zároveň všem třem zpravodajům a končím projednávání tohoto bodu.

Nyní budeme pokračovat bodem, kterým je:

Návrh senátního návrhu zákona senátora Jiřího Pospíšila a dalších o přechodu některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí.

Tento návrh jste obdrželi jako **senátní tisk č. 149** a uvede jej pan navrhovatel senátor Jiří Pospíšil, kterému dávám slovo.

Senátor Jiří Pospíšil: Pane předsedající, dámy a pánové, tento poměrně malý návrh zákona se zabývá jedním specifickým problémem, a to tím, že v roce 1991, kdy vyšel zákon o převodu majetku na obce z vlastnictví ČR, ne celé území ČR bylo ve vlastnictví ČR. Část území patřila československé federaci.

Tento zákon je specifikován tak, že právně vyrovnává věci mezi obcemi, které v podstatě dostaly svůj historický majetek zpět, a mezi obcemi, které ho nedostaly.

Když jsme ho tehdy sepisovali, většina z vás ho četla a značná část se připojila, chtěli jsme volit ten nejjednodušší přístup, a to, že by se vydaly majetky obcím, na jejichž katastru se nacházejí, protože se zdálo, že bude velice málo těch, které mají majetek na jiném katastru.

Mezitím se přihlásilo město Tábor, které má skoro pětinu těchto pozemků, bude se to týkat asi 2,5 tisíce hektarů, a jemu znemožnit, aby se dostalo k těmto pozemkům, by znamenalo zase další nespravedlnost, takže pravděpodobně přijde kolega Eybert s pozměňovacím návrhem, abychom se vrátili k historickému principu.

Proto se domnívám, že by bylo dobře, aby se mohl tento zákon dobře projednat, a proto vás chci požádat o prodloužení lhůty na projednávání na 90 dní a byl bych rád, kdybyste to přidělili výborům a postoupili k dalšímu projednávání. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane navrhovateli, a prosím vás, abyste zaujal místo u stolku zpravodajů.

Organizační výbor určil zpravodajem pro první čtení senátora Roberta Koláře, kterému uděluji slovo.

Senátor Robert Kolář: Vážený pane předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové, dovoluji, abych přednesl zpravodajskou zprávu k návrhu senátního návrhu zákona o přechodu některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí.

Jde o návrh nového zákona, kterým se má dovést proces navrácení v minulosti zestátněného historického majetku obcí. Podle návrhu mají do vlastnictví obcí přejít nezastavěné pozemky, které ke dni 24. května 1991 vlastnila Česká a Slovenská Federativní Republika, pokud jsou ke dni účinnosti tohoto zákona ve vlastnictví ČR.

Pokud jde o podmínky, na základě kterých by mělo vlastnictví výše uvedených nemovitostí přejít, navrhovatelé se zřejmě inspirovali zákonem č. 172/1991 Sb., o

přechodu některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí, a to i ve znění jeho novel, zejména však novely obsažené v zákoně č. 114/2000 Sb.

Podle navrhované úpravy nepřejde na obce vlastnictvím k pozemkům tvořících se stavbou jeden funkční celek a k pozemkům, na nichž bylo na základě pravomocného stavebního povolení započato se stavbou. Spolu s nezastavěnými pozemky mají naopak přejít do vlastnictví obcí i stavby účelových komunikací, drobné stavby sloužící k plnění funkcí lesa, k výkonu práva myslivosti nebo k ochraně trvalých porostů, drobné stavby melioračních zařízení a drobné stavby lesotechnických meliorací.

Na rozdíl od zákona z roku 1991 však nemovitosti a drobné stavby přejdou nikoliv na obce, které je vlastnily, nýbrž na ty obce, na jejichž území se nacházejí. Z tohoto pohledu proto nelze zcela bez výhrad hovořit o restituci majetku příslušné obce.

Novým prvkem oproti koncepci zákona přijatého v roce 1991 je zařazení ustanovení podle kterého dojde vždy automaticky k přechodu vlastnictví k pozemkům na obce ke dni zrušení, resp. omezení vojenského újezdu. Ke zrušení vojenského újezdu nebo jeho části může dojít za současného platného právního stavu pouze zákonem. V návrhu zákona je pak výslovně stanoveno, že nemovitosti, které se nacházejí ke dni účinnosti zákona na území vojenského újezdu, na obce nepřecházejí.

Jak již zmínil předkladatel, tento návrh zákona má samozřejmě některé problémy, ať už věcné nebo legislativní, nicméně se domnívám, že vzhledem k návrhu, který zazněl, to znamená na prodloužení lhůty, bude ve výborech Senátu dostatečný prostor, abychom tyto nedostatky, které návrh má, napravili, a já sám osobně se domnívám, protože jsem předkládal něco obdobného, byl to zákon o tzv. odúmrti, že jde o zákon, který jde správným směrem, a já jako zpravodaj ho zcela určitě podporuji.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane zpravodaji a prosím vás, abyste zaujal místo u stolku zpravodajů, sledoval rozpravu a zaznamenával případné další návrhy, abyste k nim mohl po skončení rozpravy zaujmout stanovisko.

Otevírám obecnou rozpravu. Do obecné rozpravy se hlásí pan kolega Hadrava. Pane kolego, máte slovo.

Senátor Jan Hadrava: Děkuji. Pane předsedající, dámy a pánové, mám jenom jeden dotaz, možná, že ne přesný, ale možná, že si ho nepřesně vykládám nebo čtu. Je to ale prakticky dotaz právě na to, že do vlastnictví obcí přicházejí ty části, na jejichž území se daný majetek nachází. Příklad z praxe.

Vede-li lesní cesta přes více katastrů a přesto les v okolí této cesty, jemuž tato cesta slouží k přístupu, je ve vlastnictví jedné obce. Víme, že vlastnictví obcí není omezeno jejich správním územím, takže to bude takto rozkouskováno, jestliže tato cesta přejde mezi různé obce?

Tento dotaz bych chtěl vysvětlit. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane kolego, a ptám se, kdo další se hlásí do obecné rozpravy? (*Nikdo.*)

Obecnou rozpravu proto končím a ptám se pana navrhovatele, jestli chce odpovědět na vznesený dotaz? (*Ano.*)

Pane kolego, máte slovo.

Senátor Jiří Pospíšil: Ano, v podstatě to bylo tak, jak je to napsáno v zákoně, ale už jsem tady říkal, že je připraven poměrně komplexní pozměňovací návrh, že se přejde na historický princip. Dříve se zdálo, že to bude několik procent.

Ti starostové, s nimiž jsme jednali, říkali, že se umí domluvit velice rychle, dokonce rychleji, než by se to stihlo řešit přesným zněním zákona. Tam je, že by to přešlo do vlastnictví té obce, na jejímž území to leží. Pokud by to bylo ve vlastnictví více obcí, to je paragraf 2 odstavec 3, přešlo by to do vlastnictví všech těchto obcí rovným dílem a ony by se dohodly. Právě to, že více než pětina pozemků, kterých se to týká, by byla vydána jiné obci, což jsme v té době nevěděli, povede k tomu, že se ještě více přiblížíme k zákonu č. 172. Tento problém nebude v novém znění nastávat.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji, pane kolego. Žádám zpravodaje pro první čtení, aby se vyjádřil k právě proběhlé rozpravě a k pozměňovacím návrhům.

Senátor Robert Kolář: Vážené kolegyně a kolegové, v rozpravě vystoupil pouze jeden senátor, pan kolega Hadrava. Myslím, že na jeho dotaz odpověděl předkladatel. Sám jsem ke konci zpravodajské zprávy uváděl, že díky tomu, že máme 90 dnů na projednávání, což je daleko delší lhůta než obvyklých 30 dnů, které máme na daleko složitější zákony, které chodí z Poslanecké sněmovny, takže se domnívám, že lhůta je dostatečná k tomu, abychom ve výborech tyto záležitosti diskutovali a o ně zákon vylepšili.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám. Vzhledem k tomu, že nezazněl návrh vrátit návrh zákona k dopracování a ani návrh zákon zamítnout, přikážeme senátní návrh zákona výborům k projednání. Myslím, že zároveň můžeme hlasovat o prodloužení lhůty na 90 dnů.

Organizační výbor navrhuje, aby garančním výborem pro projednávání tohoto senátního návrhu zákona byl Výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu a dalšími výbory byl Výbor pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí a Ústavně-právní výbor.

Má někdo nějaký další návrh? Nevidím. Budeme o mém návrhu hlasovat.

V sále je přítomno 62 senátorek a senátorů, potřebné kvorum je 32. Zahajují hlasování. Kdo jste pro předložený návrh, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko ANO. Kdo jste proti, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko NE. Konstatuji, že v hlasování pořadové číslo 202 se z 63 přítomných senátorek a senátorů při kvoru 32 pro vyslovilo 59, proti nebyl nikdo. **Návrh byl přijat.** Děkuji panu navrhovateli a zpravodaji a končím projednávání tohoto bodu.

Nyní budeme projednávat bod, kterým je:

Projednání usnesení Stálé komise Senátu pro Ústavu ČR a parlamentní procedury ke stavu zákonodárského procesu v ČR.

Usnesení stálé komise vám bylo rozdáno jako **senátní tisk č. 245**. Prosím pana předsedu této komise senátora Jiřího Stodůlku, aby nás seznámil s usnesením.

Senátor Jiří Stodůlka: Vážený pane předsedající, vážené kolegyně a kolegové, jsem si vědom toho, že množství bodů blížící se 9. schůze vede mnohé

z nás k pochybnostem o účelnosti jakéhokoli dalšího bodu, který nás i dnes nutí setrvávat zde déle než je nezbytně nutné. Avšak je to právě zmiňované množství bodů a jejich charakter, které volají alespoň po chvilkovém zamyšlení se nad stavem zákonodárství, jež je naším denním chlebem. Myslím, že je na čase, abychom reflektovali apely prezidenta republiky, soudců i akademie.

Informace našeho legislativního odboru uvádí, že k projednání na 9. schůzi bylo Senátu postoupeno 32 tisků obsahující změny platných zákonů a 14 tisků s návrhy zcela nových zákonů. Celkem je provedeno 395 novelizací 249 zákonů.

Asymetrie posledních dvou číselných údajů plyne z toho, že některé zákony jsou novelizovány vícekrát. Platí to i pro zákony kodexové. Rekordmanem se stal ubohý občanský soudní řád hned s 11 novelizacemi. Čtyři novelizace si ale může zapsat na konto i zákoník práce, který má být brzy nahrazen jiným, pětkrát jsou novelizovány trestní řád, občanský zákoník nebo zákon o přestupcích. Dohromady 32 zákonů je novelizováno nejméně třikrát. Výsledkem nutně musí být chaos, protože nejde uhlídat souslednosti a nabytí účinnosti. Některé zákony můžeme zamítnout či vrátit, jiné ne, v některých případech Sněmovnu přesvědčíme a v jiných ne, v jiných může prezident republiky vetovat a jiné ne. Nemyslím si, že bude nejpřesvědčivější srovnávat se s legislativní produkcí normalizačního Federálního shromáždění, ale přesto bych rád uvedl, že tento zákonodárský sbor přijal v letech 1969 až 1989 celkem 263 návrhů zákonů. Na jediné schůzi tak máme k projednání objem zákonů za téměř 4 roky existence Federálního shromáždění.

Ale i v krátké senátní historii jde o významný posun. Vždyť za celé funkční období jsme projednali 111 návrhů zákonů, to je necelý trojnásobek aktuální dávky na jedinou schůzi. Nejde ale primárně o počet senátních tisků, ale o jejich strukturu a obsah. Kdybychom zohlednili počet novelizovaných zákonů, máme před sebou balík odpovídající zátěži Federálního shromáždění za dvě dekády. Právě ve stále rychlejší novelizaci novel je hlavní problém.

Kritiku bytějších sbírek zákonů dávnou dobu slyšíme z Německa, z Francie i z Velké Británie. Růst objemu regulace z části byt' ne zcela odvisí od rozrůstání se úkolů sociálního státu. Myslím si, že je evidentní, že do dob druhé poloviny 19. století se vrátit s legislativní produkcí nemůžeme a ani nechceme. Jde o něco jiného.

Od jmenovaných zemí se čímsi lišíme. Nejpozději na počátku 80. let se snaží propracovat metody, které umožní testovat potřebnost a účelnost právních regulací a jejich dopady, zvažují alternativy regulací mimoprávních, přemýšlejí o legislativních experimentech, zavádějí modely širokých konzultací, zřizují grémia, dbající legislativní stránky návrhů zákonů. Ostatně projekt tzv. regulatorní reformy vypracoval v 90. letech i OECD. Když náš bývalý kolega Pavel Rychetský nastupoval v roce 1998 do funkce místopředsedy vlády pro legislativu, povzdechl si, že naše právní věda teorii tvorby práva a legislativního procesu zanedbává. Řekl bych, že jsou nám její postřehy spíše lhostejné. Sami je neznáme a vládní parlamentní legislativní experti mají omezené množství času se s nimi seznámit a dále nám je předávat, protože jsou zavaleni prací, kterou se právní věda pokouší alespoň zčásti racionalizovat.

Soudím tedy, že hlavní problém českého zákonodárského procesu tkví v jeho nedostatečné koncepčnosti v převaze resortu nad vládou a její Legislativní radou a stále více i pošlapávání tradičních zásad, bez nichž zákonodárský proces nemůže fungovat.

V parlamentních systémech je nadto velmi neobvyklé, aby vláda přicházela do parlamentní komory, s níž je spojena pupeční šňůrou důvěry a odpovědnosti, bez jistoty, zda a v jaké podobě bude její návrh zákona přijat.

Co s tím? Slýcháme hlasy vyznívající v tom smyslu, že nelze nic dělat. Ale copak je zákonodárství vyšší mocí obdobou povodní?

Prvků, které je třeba měnit, je celá řada. Vesměs však souvisejí se Sněmovnou a s vládou. První ze seminářů, které uspořádala ústavní komise Senátu se konal již na jaře 1999 a to s příznačným názvem Postavení Senátu a úprava legislativního procesu v Ústavě ČR. Obojí jsme považovali za problém tehdy, a mnoho se nezměnilo dodnes. Senát má totiž nesporně potenciál vnést do zákonodárského procesu větší řád, ovšem jen při provedení nepříliš pravděpodobných ústavních změn. Mnozí experti dlouhodobě upozorňují na fakt, že uvážlivé vyvažování českého bikameralismu by nebylo jen samoučelným posilováním Senátu, nýbrž mělo by pozitivní dopady jak na způsob vystupování Poslanecké sněmovny v ústavním systému, tak i na tvorbu práva. Totéž se dá říci i o posílení role vlády v zákonodárství, přinejmenším pokud jde o možnost čelit dodatečným zásahům do parametrů schváleného rozpočtu změnou příjmů a výdajů státu a naopak oslabení váhy jednotlivých poslanců za jejich návrhy zákonů a pozměňovací návrhy.

Jak už jsem naznačil, změny Ústavy nejsou příliš pravděpodobné, netřeba se však omezovat pouze na ně. Mezi největší nemravy legislativního procesu patří parazitování na cizích návrzích zákonů, k nimž jsou formou pozměňovacích návrhů připojovány obsahově vůbec nesouvisející návrhy zákonů. Obcházeno je tak právo vlády vyjádřit se každému návrhu zákona. Nově připojený návrh zákona se často nezobrazí ani v názvu, takže je čtenáři Sbírky zákonů utajen. Ústavní soud tuto praxi před několika lety odsoudil pro rozpor s principy právního státu, mezi něž patří soudržnost, přehlednost a předvídatelnost práva. Většině zákonodárců to je zjevně jedno. Patrně bychom tedy v jednacích řádech měli pojem pozměňovacího návrhu přesněji vymezit tak, že jde pouze o změnu podaného návrhu zákona definovaného obsahem, resp. o změnu zákona bezprostředně souvisejícího. Takové upřesnění je ale samo o sobě dost smutné. Co je tu vlastně k nerozumění.

Jiným podobným nešvarem je přeměna výjimečného nabytí účinnosti zákona dnem vyhlášení v pravidlo. V době, kdy si poprvé reálně můžete tištěnou Sbírku zákonů otevřít, má v případě účinnosti dnem vyhlášení zákonů už den, dva nebo tři působit. Tomu nelze čelit ani změnou právní úpravy, protože ta je přísná už dnes, ale není respektována.

Dámy a pánové, nedomnívám se, že debata podobná té dnešní má moc neblahou situaci rázem změnit. Jsem však přesvědčen, že změna není možná bez uvědomění si negativních rysů toho, čemu my sami pomalu přivykáme, protože v tom trvale žijeme. Povaha legislativních produktů doručených nám v posledních týdnech Poslanecká sněmovna fakticky znemožňuje Senátu splnit v krátké lhůtě jeho roli legislativního korektivu. Jak ale s takovými zákony mají žít občané? Vyžadujeme po nich znalost práva, ale toto právo pomalu ale jistě ztrácí charakter poznatelného systému pravidel chování. Podle mého přesvědčení se nelze ukolébávat ani poukazy na předvolební situaci, protože 9. schůze je pouze mimořádně zbytným symbolem dlouhodobého trendu.

Naše komise přijala ke stavu zákonodárského procesu usnesení, v němž poukazuje na některé příčiny různých nešvarů a hlásí se k diskusi o jejich odstraňování. Význam věci po našem soudu vyžaduje pozornost Senátu jako celku. Je na nás všech, zda se spokojíme s diskusí, vezmeme usnesení komise na vědomí. Anebo přijmeme vlastní usnesení Senátu, jehož návrh jsem připravil. Senát sám situaci nezlepší. Neměl by ji však ignorovat a svým přičiněním zhoršovat. Děkuji vám.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane senátore, a prosím, abyste zaujal místo u stolku zpravodajů.

Otevírám rozpravu. Kdo se hlásí do rozpravy? Jako první se přihlásil pan kolega Kubera. Dávám mu slovo. Připraví se kolega Volný.

Senátor Jaroslav Kubera: Vážený pane předsedající, kolegyně, kolegové, zaregistroval jsem to klepání, ještě se k němu vrátím.

Začnu projevem prezidenta republiky, kde se zmínil o tom problému narůstající byrokracie, množství nekvalitních zákonů apod. Média okamžitě reagovala a ptala se politiků, co tomu říkají. A jeden jako druhý bez ohledu na politickou příslušnost kýval a kýval a říkal – hrozné, hrozné, hrozné, aby pak pokračovali v jednání a předložili nám sem na 9. schůzi to, co nám předložili.

Takže já si myslím, že Senát sice nemůže zásadním způsobem situaci zvrátit. Nálada je dobrá. Všichni jsou si vědomi, že legislativa se dělá ve spěchu, nekvalitně. Když si přečtete některé zákony zrovna z těch, co budeme mít na programu zítra a v dalších dnech, tak máte pocit, že je to vědecko-fantastická povídka, kterou někdo poté očísloval paragrafy, odstavci a písmeny. Bohužel i starostové se učí od zákonodárců a dvoutisícové obce občas mají 30 a více vyhlášek obecního zastupitelstva, nařízení. Většinou to skončí tak, že když má starosta nebo úředník jenom vyjmenovat názvy vyhlášek, které v obci platí, tak zjistíte, že je vyjmenovat neumí. On ale chce, aby se občané těmi vyhláškami řídili. Dokonce tím, co je uvnitř. Recept je jednoduchý. My jsme to zkusili a funguje to. Zrušili jsme jich osm nebo devět, a to tak významné jako tržní řád, vyhláška o hluku, o pyrotechnických výrobcích, o prostituci – a kupodivu, nestalo se vůbec nic. Počet prostitutek zůstal nezměněn, protože i tak to bylo stejné. Počet psích výkalů se nezměnil. Protože i když byla vyhláška, tak byly vybrány asi dvě pokuty za 10 let od majitelů psů. Takže se ukázalo, že to jde.

Cesta, podle mého názoru, je v tom, že se musí, nevím, zda stanovit zákonem, ale aspoň tomu věřit, že počet zákonů nemůže být konvergující k nekonečnu. Prostě to není možné. Řešení je v tom, že se v jisté době označí stav za status quo. A pokud někdo chce do toho procesu zasahovat, tak musí vždycky říct, když něco navrhuje, co chce zrušit. Bohužel opak je pravdou.

Já teď sleduji díky televizi CZ24, a proto jsem zaregistroval to klepání, i některé naše výbory, zejména Výbor pro záležitosti EU je pro mě velkou inspirací, protože není to jen ČR, ale i z Evropy toho chodí, a to tak, že hodně. Protože tam pracuje tisíce úředníků, desítky komisařů, kteří všichni se chtějí do dějin zapsat tím, že vymysleli buď zákaz opalování, nebo něco podobného jiného, což zůstane v historii na věčné časy zapsáno. Někdy skutečně se na to ani dívat nedá. Další a další agentury. A samozřejmě vždycky i další a další peníze, které tečou, aby pak chyběly na jiném místě.

Já jsem zaregistroval pana kolegu Hadravu, jak říkal, že některé zákony mu připomínají „ptidepe“. Ale vždycky když se podívám na sjetiny našeho hlasování a slyším od těch, včetně pana kolegy Stodůlky, jak mluví a mluví, tak na hlasování to jaksi nevidím. Tam hlasujeme i pro to, o čem vůbec nejsme přesvědčeni, že takový zákon potřebujeme.

Z poslední doby mohu jmenovat novinku, která se jmenuje „zákon o horách“, byť jsou velmi tragické události typu, že dívka narazí do stožáru vleku a má smrtelný úraz, takže uděláme povinné helmy, to by ještě šlo. Ale my se už chystáme měřit rychlost, protože v Itálii údajně policie měří rychlost. Dokonce kolega říkal, že dostal pokutu za to, že jel rychle tam, kde neměl. Akorát to má jednu vadu. My žádné hory

nemáme, my máme pouze vrchoviny. My máme do hor velmi daleko. Nicméně budeme asi také měřit, také zakazovat pití alkoholu. Teď vidím, jak někteří z vrchovin se cítí dotčeni, ne, to je vtip. Ale prostě ty věci už jdou ad absurdum. Takže budeme mít zákon o horách, už máme o lesích, ještě nám chybí o údolích, o zoologických zahradách už snad máme. A takto se opájíme tím, že jaksi čím více toho budeme mít, tím to bude lepší. Opak je pravdou. Čím víc toho máme, tím je to horší.

Já bych tedy navrhoval jednoduchou věc pro začátek. Pojdme začít hned zítra. Zkusme, až si budeme číst ty nesmyslné věty typu – tento zákon zapracovává směrnice EU do našeho zákona. Zapracovává se kompost do půdy. Ale směrnice se nezpracovávají. A takových vět, zkuste si to opravdu přečíst – ty sociální zákony, to jsou doslova bláboly, které se vydávají za zákon. Je tomu tak proto, že v civilizovaných zemích se zákony takto nedělají. Tam dá vláda a parlament jaksi lajnu nebo pokyn, jak to má být, a legislativci to napíšíou správně, oni můžou dokonce i nesouhlasit s obsahem toho zákona, ale právně je napsán správně.

My to děláme přesně naopak. Vláda předloží návrh zákona, který obvykle píše úředníci za výrazné pomoci různých neziskových a jiných organizací, které samozřejmě hájí své zájmy a snaží se do zákona procpat, a to nemluví o těch, kteří si do svých zákonů dávají své ryze byznysové a obchodní zájmy. Řeknu příklad z poslední doby – sběr elektroodpadů. Víte, že jsme tady hlasovali o zákonu, kde jsme zavedli poplatky za sběr elektroodpadů. No, samozřejmě, už vzniklo sdružení podobné Ekonomu, které se bude zabývat sběrem elektroodpadů, které už má zapláceno, ale ono chce na obcích, aby zřizovaly další a další sběrné dvory s tím, že tam to budou dávat, obec to bude platit a oni pak dají korunu na obyvatele za to, že zpeněží to, co tam ty obce odevzdaly. Takový je pak výsledek zákonodárného procesu.

Abych tedy nezdržoval. Myslím si, že to není vhodná doba dnes toto projednávat, je to vážná věc, my jsme to zařadili. Navrhoval bych tedy, abychom zkusili ne klepat, ale začít hned zítra, já si ty vaše sjetiny zkontroluji. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane kolego. Slovo má kolega Volný, dalšího přihlášeného do diskuse zatím nemám.

Senátor Jaromír Volný: Dámy a pánové, vzhledem k té tristní situaci, jak ji tady kolega Stodůlka nastínil a jak je popsána v usnesení Komise pro Ústavu a parlamentní procedury, tak z této situace vyplývá někdy až praktická nemožnost zákony dodržovat.

A já bych vás rád seznámil s tiskovou zprávou Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu Akademie věd ČR, které provedlo šetření v prosinci 2005, tzn. že toto šetření je staré o něco více než měsíc. A bylo to šetření s názvem „Hrdost Čechů na Čechy“, míněno nikoliv na Čechy jako obyvatele, ale na Česko nebo které souvisejí s Čechami, na pocity hrdosti či studu, které souvisejí s Čechami. A v této tiskové zprávě se praví:

V prosincovém průzkumu jsme se respondentů mj. ptali na jejich pocity hrdosti či studu, které souvisejí s Čechami, s jejich politickým uspořádáním, s vybranými oblastmi společenského a kulturního života či s národními dějinami.

Nejčastěji respondenti vyjadřovali stud v souvislosti s dodržováním zákonů. Negativní konotace má tento pojem pro téměř dvě třetiny občanů, resp. 57 procent lidí při součtu odpovědí velmi se stydí a docela se stydí. Hrdých na dodržování zákonů je pak pouze pět procent oslovených.

Tady bych vás ještě upozornil na tabulku, která je vlastně v této tiskové zprávě uvedena, že těch, co jsou hrdí, těch pět procent, na dodržování zákonů, tak v té stupnici jsou všechny ty jaksi části našeho života oznámkovány touto stupnicí – velmi hrdý, docela hrdý, ani tak, ani tak, docela se stydí a velmi se stydí.

To, že je hrdých pět procent obyvatel, tak ti jsou docela hrdí, ale velmi hrdých je nula procent. Prosím vás, tady se nenašel nikdo z těch oborů naší činnosti v našem státě, které byly předmětem výzkumu, kdo by byl velmi hrdý na dodržování zákonů. Čili velmi hrdých nula, docela hrdých pět, ani tak, ani tak 35 %, docela se stydí 44 % a velmi se stydí 13 %, přičemž v průzkumu byly tyto oblasti lidské činnosti: dodržování zákonů, působení armády v cizině, české dějiny, politika po roce 1989, výtvarné umění, lidská práva, literatura, sport, transformace po roce 1989, věda, demokratické zřízení a hudba.

Kromě dodržování zákonů každá z těchto činností dostala nějaké procento hlasů, kde občané na to byli velmi hrdí, jen dodržování zákonů dostalo nula procent hlasů, takže tady není vlastně prakticky občan, který by byl velmi hrdý na dodržování zákonů.

Pokud tady byla nastolena otázka, jak z toho ven, tak já bych tady provedl takovou teoretickou úvahu, jak je to v některých státech, s tím, že podle mého názoru z tohoto hlediska má Parlament u nás velkou moc. V mnoha státech je to tak, že Parlament může návrh zákona buď jako celek schválit, nebo jako celek zamítnout. A zástupce předkladatele, typicky to bývá vláda, pak sleduje rozpravu v parlamentu a reaguje na nespokojenost poslanců nebo členů parlamentu obecně s návrhem zákona. A když vidí, že by mohla narazit a že by hrozilo zamítnutí zákona jako celku, pak zváží, jestli těm námitkám vyhoví, nebo ne, ale vezme si to zástupce předkladatele za své a řekne, ano, s tím souhlasím, je to třeba ještě lepší, než napadlo nás, nebo to je na stejné úrovni, je nám to jedno, nebo sice my bychom pro to nebyli, ale než bychom riskovali zamítnutí celého zákona, tak si to vezmeme za své a já to předkládám. A naopak, když vidí, že nespokojenost s návrhem zákona je takového druhu, že je pro vládu prostě nepřijatelná, tak řekne ne, toto nezměníme, to je pro nás politicky nebo věcně prostě nepřijatelné a to raději budeme riskovat zamítnutí celého návrhu zákona, než bychom toto měnili.

Tento způsob, který je skutečně v mnoha státech zaveden, má také jednu výhodu, že pak někdo má kontrolu, a to zástupce navrhovatele nad legislativně-technickou stránkou věci, protože je-li v Poslanecké sněmovně někdy navrhováno až 400 pozměňovacích návrhů, z toho 220 je přijato, pak to samozřejmě nikdo v Poslanecké sněmovně nemůže uhlídat a my pak tady káráme příslušného ministra a říkáme, jak je to možné, pane ministře, že prostě takový nedodělek, takový paskvil sem přišel. A on nám řekne: Dámy a pánové, ale vláda za to nemůže, protože my jsme to nenavrhovali, my jsme to nezpůsobili, ale to vzniklo pozměňovacími návrhy v Poslanecké sněmovně.

Toto by tedy byl vlastně nejčistší způsob jak zavést pořádek do našeho právního řádu. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Pane kolego, děkuji vám. Slovo má kolega Rakušan, připraví se kolegyně Gajdušková.

Senátor Jan Rakušan: Pane předsedající, kolegyně a kolegové, nejdu obhajovat Poslaneckou sněmovnu a s tím, co říkal kolega Stodůlka, souhlasím. Ale jsem zvyklý, když něco nefunguje, tak začínat u sebe.

Já bych se též pokusil o několik praktických rad.

Zde v této komoře je institut nezabývat se jakýmsi neslušným institutem, jako kdybychom dávali najevo, že jsme ten materiál nestudovali nebo že jsme líní. Já si to nemyslím. Já si myslím, že řadu zákonů bychom tímto způsobem mohli vytrýdit.

Vzpomenu na náš výbor, který je velmi pracovitý a velmi dobře vedený, ale potom v zápalu boje věnujeme hodinu času kronikám obcí. A když potom je o deregulaci nájemného, tak se shodneme v pěti minutách. Přátelé, to nemá logiku. Myslím si, že bychom si tento předvýběr měli sami udělat a měli bychom skutečně diskutovat o zákonech nikoliv marginálních, ale zásadních a měli bychom se také krotit v politické exhibici a v předvádění se před kamerami. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane kolego. Slovo má kolegyně Gajdušková, připraví se kolega Hadrava.

Senátorka Alena Gajdušková: Vážený pane předsedající, kolegyně a kolegové. V tuto pozdní hodinu by bylo určitě lépe dělat jiné věci než tady debatovat nad legislativním procesem, ke kterému určitě máme všichni své výhrady.

Můj názor, než jsem přišla do Senátu, byl, že dříve stačilo lidem desatero a také fungovali.

Byla jsem poučena, že si mám jít přečíst Ústavu. A v té Ústavě je prostě jedna věta, která hovoří o tom, že povinnost občanovi lze uložit v našem právním systému pouze zákonem. A my jsme tu od toho, abychom hlídali právě to, aby ty povinnosti nebyly nad rámec toho, co je nezbytně nutné.

Nicméně si myslím, že si musíme uvědomit, že jsme v historickém okamžiku, že se měnily společenské systémy, současně jsme měnili celý právní rámec, protože se harmonizovalo s právem EU. To prostě nejde jinak.

Poprosila bych vás, protože se určitě shodujeme v názoru, že přílišné legislativní iniciativy škodí, abyste tedy podpořili to, co je předkládáno jako kodexy. Zrovna budeme mít jednu možnost, a to trestní kodex, který je na programu příští schůze.

Ještě bych si dovolila vyjádřit se k evropskému právu. V Evropě to funguje tak, jak tady po tom volal kolega Volný s tím, že se napřed diskutuje a teprve následně se formuluje legislativní akt, legislativní dokument.

Jenom si dovolím repliku na pana kolegu Kuberu. V žádném evropském dokumentu není zákaz opalování. *(Oživení.)* Je to směrnice o bezpečnosti práce a o povinnosti zaměstnavatele chránit zaměstnance před škodlivostí slunečního záření. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, paní kolegyně. Slovo má pan kolega Hadrava, připraví se kolegyně Rögnerová.

Senátor Jan Hadrava: Pane předsedající, dámy a pánové, nevystupoval bych, kdybych nebyl jmenován kvůli klepání. Musím proto vystoupit s vysvětlením, proč jsem klepal. *(Oživení.)*

Tímto klepáním jsem chtěl vyjádřit za prvé povděk nad tím, že pan Stodůlka mluvil tak hezky, že to mělo svou formu, že to byl hezký projev, za druhé si myslím, že měl pravdu. Já přece tím, že hlasuji ANO nebo NE pro ten nebo onen zákon, nevyjadřuji, jestli zákonů je mnoho, nebo málo, nebo jestli se mi zdá, že je jich mnoho, nebo málo. Já se vyjadřuji k tomu, jestli více méně cítím nebo vím, že ten zákon je správný, nebo špatný.

Kdybych chtěl zaujmout postoj, ke kterému mě nutí kontrolor nad hlasováním pan senátor Kubera, budu mu to raději hlásit předem, jak budu hlasovat, že nesouhlasím s tímto množstvím, že těch zákonů je mnoho, tak bych nehlasoval vůbec, tak bych sem nechodil, absentoval bych, řekl bych: Ano, toto není možné v třicetidenní lhůtě zvládnout, to je příliš novelizací, příliš zákonů, to není důstojné Senátu, to nebudeme dělat, pak tímto postojem bych vyjadřoval svůj vztah k oné přehršlí, ale nikoliv postojem, že budu proti některým normám, o kterých si myslím, že jsou správné, nebo že budu pro normy, o kterých si myslím, že jsou nesprávné.

Když už zákon sem doputuje, pak je mou povinností, a myslím, že povinností nás všech, nějak se k němu vyjádřit. To za prvé.

Za druhé my sami přece, v poslední době se to stává, se snažíme vytvářet normy. Před chvílí jsme tady měli návrh zákona o majetku obcí a hned v první chvíli jsme zjistili, že je nedokonalý, že jej v tom procesu teprve zdokonalíme. Vždyť to je totéž, co se děje obráceně vůči nám. Tady jsme byli předkladateli a hned jsme se dopustili prvotního hříchu, chyby, o které jsme si vědomi, že touto chybou je.

Chtěl bych proto obhájit svůj postoj, že se vyjadřuji k zákonům a nikoliv k jejich množství, že se vyjadřuji k tomu, zdali je cítím jako správné, nikoliv k tomu, jestli jich je hodně nebo málo, a souhlasil jsem s kolegou Stodůlkou, že jich je mnoho, že jich je přehršle, že se nedají v tak krátkém čase správně projednat a že bychom mohli najít i u nás rezervy právě i oním institutem „nezabývat se“, abychom projednávání některých norem urychlili.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane kolego. S technickou poznámkou se hlásí kolega Kubera.

Senátor Jaroslav Kubera: Mám jenom poznámku. Já jsem opravdu nezpíval husitský chorál „Nepřátel se nelekejte, na množství nehleďte“, moje prosba byla, aby, když si pak kolega Hadrava myslí, že je to „ptidepe“, pro to nehlasoval. Tam o množství nešlo, tam šlo o obsah. A on na výboru řekl, že některému připadají jak „ptidepe“ a já jsem kontroval, že budu kontrolovat, jestli náhodou pro tyto „ptidepe“ nehlasuje.

Opravdu nešlo o množství.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji za technickou připomínku. Slovo má kolegyně Rögnerová.

Senátorka Helena Rögnerová: Děkuji, pane předsedající. Chtěla bych vážené kolegyně a vážené kolegy poprosit, abychom podpořili usnesení Komise pro Ústavu a parlamentní procedury. Myslím si, že je dobře, že tuto debatu vedeme. Na rozdíl od některých kolegů, kteří si myslí, že by bylo potřeba změnit Ústavu a že nemáme dobře nastaveny parametry a že opravdu náš Parlament, což se více projevuje v Poslanecké sněmovně, má větší váhu vůči výkonné složce, než by asi měl mít, se domnívám, že je to zejména věcí politické kultury a že i za současné Ústavy, kdybychom chtěli a tak říkajíc umravnilí tady v Senátu, abychom byli důslední v oddělování přílepků a nedej Bože nevytváření našich vlastních přílepků, tak začneme.

Poslanecká sněmovna nám na této schůzi ukázala, do jakých absurdit to vede, protože jsme si vlastně změnilí i podstatu názvu „pozměňovací návrh“. Kdybychom přece šli k meritu věci, pak toto se přece nemůže nazývat

pozměňovacími návrhy, to jsou zcela jiné návrhy, které nijak nepozměňují návrh původní, ale vytvářejí úplně jiné normy a přetvářejí jiné normy.

Zároveň si myslím, že by se vláda mohla umravnit v tom, že by v určitém okamžiku nespěchala a ony znetvořené návrhy by z Poslanecké sněmovny stáhla. Co se ale děje? Velmi často máme ve výboru zástupce překladatele, což je ministerstvo, a oni říkají: oni nám to v Poslanecké sněmovně změnili do této podoby, že tam přilepili to a to, ale my s tím nemáme nic společného. Někdy tam ale pod pokličkou je to, že z ministerstva vyšla iniciativa a některý aktivní poslanec se jí uchopí, takže je to vlastně obcházení legislativního procesu tak, jak ho máme popsán v naší Ústavě.

Domnívám se, že je dobré o tom hovořit a je dobré onu kulturu začít zase trochu budovat, protože si myslím, že to, čeho jsme svědky, je velmi upadající stav a že ono „zacyklení“, které si uijeme teď na této schůzi, je připomínkou toho, že donekonečna to dělat nelze. Pojďme proto začít s nějakým čistícím procesem a třeba se nám to někdy podaří. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji vám, pane kolegyně. Slovo má kolega Malý, připraví se kolega Brýdl. (*Senátor Malý se vzdává své přihlášky.*) Slovo má kolega Brýdl.

Senátor Jiří Brýdl: Pane předsedající, kolegyně a kolegové, tato diskuse je již jen pro silné povahy, ale měl bych přece jen připomínku, kterou nevidím jako úplně formální, a to ke stylizaci návrhu usnesení.

Velmi bych doporučoval, abychom nepoužili slov, že nejde o přírodní nutnost, není to adekvátní společenským procesům, a navrhuji změnu, že nejde o nezbytnou ani dobrou praxi. Zdá se mi, že to je výrazně lepší než „přírodní nutnost“.

Je to velmi pochybná stylizace.

K bodu d) bych doporučoval, abychom skončili větou, že znemožňuje Senátu efektivně splnit jeho roli. Vyškrtnl bych slova legislativního korektivu. Protože se posledními slovy stylizuje do role, která mu nepatří. Připadá mi, že role je dostačující. Jestliže usnesení nemá být trochu zároveň směšné, myslím si, že byste mohli akceptovat mé návrhy.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Děkuji za váš příspěvek. Kdo se další hlásí do rozpravy? Nikoho nevidím, rozpravu končím. Prosím pana navrhovatele, aby se vyjádřil k proběhlé rozpravě a seznámil nás s návrhem usnesení. Máte slovo.

Senátor Jiří Stodůlka: Nejsem zde povolán pro to, abych rozebíral rozpravu a příspěvky jednotlivých senátorů. Jen zkonstatuji, že vystoupilo 7 senátorů. Za sebe a za komisi bych chtěl poděkovat, že i v této pozdní noční hodině jste aspoň někteří měli chuť k věci diskutovat. Pokud nám aspoň něco z dnešní hodinky zůstane v hlavě, možná to bude také ku prospěchu.

Co se týká samotného návrhu usnesení, bylo vám rozdáno na lavice a necítím potřebu vám ho celé číst. Kolega Brýdl navrhl dvě změny tohoto usnesení. Mám s tím jednu potíž, že jsem první úpravu nezaznamenal. Trochu mě to mrzí, ale byl jsem nějak mimo vnímání. Prosím, kdyby nám přednesl celé usnesení Senátu ve svém znění a mohli bychom o něm hlasovat.

Senátor Jiří Brýdl: Mrzí mě, že kolega Stodůlka to nezaznamenal, ale neberu to osobně. Navrhuji dvě úpravy. Zdá se mi, že v bodě b) formulace „nejde o

přírodní nutnost“ je absurdní formulace. Navrhuji, aby tam bylo „nejde o nezbytnou a ani dobrou praxi“. Snažil jsem se postihnout podstatu věci.

U bodu d) si myslím, že formulace „legislativní korektiv“ je nadbytečná a mírně arogantní. Navrhuji ukončit slovy „efektivně splnit jeho roli“.

Mělo by se hlasovat nejdříve o změnách usnesení - pokud si to osvojí kolega Stodůlka, i když mě neposlouchá.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Kolega Stodůlka má slovo.

Senátor Jiří Stodůlka: Tentokrát jsem poslouchal a dokonce jsem si to poznamenal. Přečtu usnesení s úpravami.

Senát na základě usnesení Stálé komise pro Ústavu ČR a parlamentní procedury č. 10

1. konstatuje, že

a) zákonodárny proces v České republice se dlouhodobě vzdaluje klasickým ideálům tvorby souladného, přehledného a předvídatelného práva,

b) nejde o nezbytnou ani dobrou praxi, ale o selhávání osob a institucí na poli koncepčního plánování legislativy, zvažování alternativ a potřebnosti právní regulace a transparentnosti procesu tvorby práva,

c) neustávající novelizace již mnohokrát novelizovaných zákonů a technika jejich provádění připojováním k obsahově nesouvisejícím návrhům zákonů ztěžují až znemožňují ustálené vědomí o tom, co jako právo platí,

d) objem a povaha návrhů zákonů postoupených Senátu k projednání na jeho 9. schůzi, kdy je vedle návrhů čtrnácti nových zákonů novelizováno celkem 249 zákonů, z toho 32 zákonů nejméně třikrát, občanský soudní řád ale také jedenáctkrát, znemožňují Senátu efektivně splnit jeho roli.

2. Vyzývá vládu a Poslaneckou sněmovnu k diskusi o možnostech zvrátit nepříznivý kvantitativní a kvalitativní vývoj zákonodárství v ČR.

3. Pověřuje Stálou komisí pro Ústavu ČR a parlamentní procedury, aby jej v takové diskusi reprezentovala a ve spolupráci s odbornou veřejností připravila náměty ke zlepšení stavu tvorby práva.

Místopředseda Senátu Petr Smutný: Pane kolego, děkuji za váš návrh. Můžeme přistoupit k hlasování. Dovoluji si vás svolat.

Budeme hlasovat o návrhu tak, jak jej přednesl kolega Jiří Stodůlka. V sále je přítomno 48 senátorek a senátorů, kvorum je 25. Zahajuji hlasování. Kdo jste pro tento návrh, jak byl přednesen, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko ANO. Kdo jste proti, zvedněte ruku a stiskněte tlačítko NE.

Konstatuji, že hlasování pořadové číslo 203 ze 48 přítomných senátorek a senátorů při kvoru 25 pro se vyslovilo 47, proti nikdo. **Návrh byl přijat.** Děkuji a končím projednávání tohoto bodu. Zároveň vám děkuji za trpělivost a končím osmou schůzi. Připomínám, že 9. schůze začíná zítra v 9.00 hodin.